

KŁUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 392 ISSN 1426-9271 miesięcznik 15 sierpnia 2017 2,50 zł (w tym 8% VAT)

Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

**Impreza
integracyjna
TMR wspólnie
z Klubami
Seniora**

W numerze:

- Nadchodzą Dni Rydułtów
- Horacy o gwarze
- Muzykowanie na rynku
- Impreza na ROSIE
- Dawne zwyczaje pogrzebowe
- Informacja o inwestycjach w mieście
- Rozważania Prezesa TMRu
- Wieści z gminy Łyski
- Wszystko o zdrowiu
- 25 lecie TMRu
- I dużo więcej ...

Impreza na ROSIE

Muzykowanie na rynku

**Redaktor wydania:
Joanna Rusok**

Coroczne spotkanie na cmentarzu

XXVI DNI RYDUŁTÓW

Rydułtowskie
Centrum
Kultury
FENIKS

MALEO REGGAE ROCKERS

ALEKSANDER MARTINEZ

BARTNICKY

KASIA 25 KOWALSKA

25.08.2018 SOBOTA

- 16:00 Powitanie, prezentacja programu święta miasta przez prowadzących Ewę Bobrowską - Szczepańską i Grzegorza Kózkę
- 16:30 Występy wokalistów ze szkoły Podstawowej Nr 2, zespół "Decyma"
- 17:00 Oficjalne otwarcie święta miasta przez władze miasta Rydułtowy
- 17:15 Koncert Aleksandra Martineza
- 18:30 Koncert Maleo Reggae Rockers
- 20:30 Koncert Kasi Kowalskiej z zespołem

PO ZAKOŃCZENIU KONCERTU DYSKOTEKA Z POKAZEM LASEROWYM DO GODZ. 24.00

IMPREZY TOWARZYSZĄCE

25.08. godz. 17:00 Turniej Gier Komputerowych.
Na terenie imprezy od godziny 16:00 zabawy w Miasteczku Sportowym, gra Archery Tag, zabiegi plastyczne prowadzone przez Galerję Złote Grabie, stanowisko Biblioteki Publicznej Miasta Rydułtowy z okazji 70-lecia działalności, stanowiska rydułtowskich stowarzyszeń, animacje dla dzieci w wykonaniu grupy klauna bobika, WESOŁE MIASTECZKO - LUNAPARK MAGICLAND, stoiska handlowe i reklamowa gastronomia.

SPORT

- 19.08.2018 r. NIEDZIELA
10:00 - Turniej siatkówki plażowej z okazji Dni Rydułtów - boisko przy SP 4 ul. Strzelców Bytomskich
- 25.08.2018 r. SOBOTA
8:00 - Turniej tenisa ziemnego z okazji Dni Rydułtów - korty tenisowe przy ul. Gen. J. Bema /A-Team/
9:00 - Turniej tenisa stołowego z okazji Dni Rydułtów - SP 1 ul. Św. M. Kołbeja
9:00 - Turniej skata sportowego z okazji Dni Rydułtów - Piśnina Warka /TMS/
11:00 - Kolarski Rajd Burmistrza „Poznaj miasto i okolice” - rajd rowerowy po okolicach Rydułtów, trasa główna KWK „Rydułtowy”
16:30 - Mecz piłki nożnej: Polska - Czechy - stadion miejski przy ul. Gen. J. Bema
- 26.08.2018 r. NIEDZIELA
15:30 - Dzieci biegają w Rydułtowach /biegi przedszkolaków, dzieci i młodzieży/ - stadion miejski przy ul. Gen. J. Bema
17:00 - XXVI Ogólnopolski Bieg Uczniów o Puchar Burmistrza Miasta - stadion miejski przy ul. Gen. J. Bema oraz ulice miasta
- 2.09.2018 r. NIEDZIELA
7:00 - Zawody wędzarskie o Puchar Przewodniczącego Rady Miasta z okazji Dni Rydułtów - akwen „Naboczowy” /PTW Kolo nr 50/

26.08.2018 NIEDZIELA

- 16:00 Powitanie, prezentacja programu święta miasta przez prowadzących Ewę Bobrowską - Szczepańską i Grzegorza Kózkę
- 16:10 Recital gitarowy Vouth Guitar
- 16:30 Występy zespołów Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Rydułtowach „The Change” i „The Secret Project”
- 17:45 Władzanka ludowych pieśni w wykonaniu Kili Machnika
- 18:00 Ogłoszenie wyników konkursu i wręczenie statuetki Rydułtowiaka Roku
- 18:15 Wręczenie nagród sportowych
- 18:45 Koncert Orkiestry KWK Rydułtowy Anna pod batutą Jana Wojaczka
- 20:00 Koncert zespołu Bartnicki

V RYDUŁTOWSKA WAMPIRIADA

- 26.08.2018 W GODZINACH 9:00 - 14:00 / PARKING NA RYNKU MIASTA
- akcja honorowego oddawania krwi - ambulans RCKiK w Raciborzu, rejestracja dawców do 13:30
- pokazy pierwszej pomocy przedmedycznej / obok ambulansu do poboru krwi RCKiK w Raciborzu w godz 9:00 - 13:30

V Rydułtowska Wampiriada organizowana jest w ramach projektu „Oddaję krew - Chcę być bohaterem życia”

Zadanie współfinansowane ze środków Powiatu Wodzisławskiego i Miasta Rydułtowy

SPORT

- 8.09.2018 r. SOBOTA
9:00 - Otwarcie Turniej Siatkówki z okazji Dni Rydułtów - sala gimnastyczna SP 11 SP 2
UNAGAI Na Otwarcie Turniej Siatkówki obowiązują wcześniejsze zapisy do czwartku 6.09.2018 r.
- 14.09.2018 r. PIĄTEK
18:00 - Piłkarskie Mistrzostwa Miasta Rydułtów - boisko Orlik przy PPS ul. J. Kochanowskiego - kat. szkół podstawowych i gimnazjów
- 15.09.2018 r. SOBOTA
10:00 - Piłkarskie Mistrzostwa Miasta Rydułtów - boisko Orlik przy OPP ul. A. Mickiewicza - kat. OPEN
10:00 - Otwarcie Starostwa Mistrzostwa Rydułtów - SP 4 ul. Strzelców Bytomskich /JRS Dąbki/
22.09.2018 r. SOBOTA
10:00 - Turniej w brydża z okazji Dni Rydułtów - RCK „Feniks” /Rydułtowski Klub Brydża Sportowego/
Bliższe informacje i zapisy: Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Urząd Miasta Rydułtowy, ul. Ofiar Terroru 36 tel. 32 4 507 473, www.rydułtowy.pl

raciborz
com.pl

radio
VANESSA FM
RACIBÓRZ KOLA EN - RACIBÓRZ KOLA EN - RACIBÓRZ KOLA EN

TvT

Organizatorzy: Burmistrz Miasta Rydułtowy,
Rada Miasta Rydułtowy, Rydułtowskie Centrum Kultury „Feniks”

nasz.wodzislaw.com

Gazeta
Informacji

nowiny.pl

nowiny
WODZISŁAWSKIE

Język naszych przodków

Jeszcze dalej kontynuuję temat naszej lokalnej rydułtowskiej gwary, bo nazbierałam trochę słów z własnej pamięci i wypowiedzianych mi przez znajomych, których zdołałam namówić na "grzebanie w pamięci":

bachor - złe, kapryśne dziecko,
 bajtel - małe dziecko,
 babrać - brudzić,
 bałamoncić, bajdurzyć - mylić fakty, opowiadać głupstwa, nieprawdę.
 bamber - rolnik,
 bania - dynia,
 bebok - straszdyło,
 breweryjo - zamieszanie, niesnaski,
 chachor - łobuz, złoczyńca,
 szkarboły - zniszczone, stare buty,
 szwandrać - mówić niewyraźnie,
 prawok - borowik, grzyb,
 kachlok - piec kaflowy,
 besztać - ganić kogoś, wyzywać,
 ranżerować - manewrować,
 piekarok - piec do pieczenia chleba, ciasta,
 sumionka - płaski kosz słomiany do formowania ciasta na chleb,
 dżyżka - drewniane, duże naczynie do formowania ciasta na chleb,
 rajcować - wymądrzać się, albo chęć podniecania kogoś, przypodobania się,
 strup, strupa - brzydkie określenie kogoś, też wyrzut na skórze,
 bachraty - ktoś gruby,
 gryfny - ktoś ładny,
 dzierzyć - trzymać,
 zista - babka, tort,
 bas, basisko - duży brzuch,
 bolok - wyrzut, rana,
 barzoły - mokradła,
 bezmała - podobno,
 szlapy, gyry - nogi,
 szłapać - źle chodzić,
 szczewiki - buty,
 beblać - mówić niewyraźnie,
 berga - hałda kopalni,
 dycki - zawsze,
 kołki - zapalki,
 szpont - korek, zatyczka butelki,
 kłapa - duże nakrycie, pokrywa i niepowodzenie w przedsięwzięciu,
 połotać - zaszyć dziurę, pocerować,
 dźwyrze - drzwi,
 dźwyrka - małe drzwi,
 szmanterlok - motyl,
 cilit - wróbel,
 gorka - strych,
 kiszka - zsiadłe mleko,
 bryja - gęsta zupa,
 starzik - dziadek,
 blambory - nic nie warta zupa, napój,
 blamborzyć - gadać bez sensu,
 drzystać - również gadać bez sensu,
 kiecka - suknia, spodnica,
 bezmała - podobno,
 oblyczka - ubiory,
 sznuptechla - chusteczka do nosa,

zegrada - ogród,
 kadłubek - karmnik dla ptaków, gołębnik,
 gore - pali się,
 chasi - popiół,
 chasiok - popielnik,
 chałupa - dom.
 c.d.n.....

Horacy

Ludzie Gór

O Człowieku Gór, mitycznym Yeti napisano i powiedziano już chyba wszystko. Wyprawy poszukiwawcze tego zaginionego ogniwa ewolucji prowadzili amatorzy, naukowcy, a nawet tak uznani himalaści jak Reinhold Messner. Nikomu jednak nie udało się go odnaleźć, choć poszukiwania zakrojone były naprawdę na szeroką skalę.

Czy zatem Człowiek Gór istnieje? Nie mam wątpliwości że tak. Mało tego, spotkałem ich całkiem sporo. Nie zamierzam bowiem zastanawiać się nad istnieniem mitycznego stworzenia, podczas gdy codziennie, podczas wędrówek górskimi szlakami spotkać można prawdziwych, realnych, namacalnych Ludzi Gór.

Kim zatem jest Człowiek Gór? Dla mnie to nie tylko osoba, która chodzi po górskich szlakach. Człowiek Gór posiada coś nieosiągalnego dla innych turystów. To bezgraniczna radość z możliwości przebywania w górach, ale także z innymi towarzyszami, czy to na szlaku czy w schroniskach, czy też na bazach namiotowych. Ludzi Gór można bardzo łatwo rozpoznać. Bije od nich niesamowity żar, pasja, oraz coś co sprawia, że do takich osób chce się przysiąść w czasie ogniska czy do schroniskowej ławy. Ludzie Gór to osoby o często zwariowanych pasjach i celach życiowych, niespokojne dusze, które nie potrafią odpowiedzieć na pytanie „dlaczego chodzisz po górach”. Dla nich to tak samo oczywiste jak odpowiedź na pytanie „po co oddychasz”. Dla Ludzi Gór nie sam szczyt jest celem, ale wędrówka, niekończąca się przygoda. To prawdziwi podróżnicy, którzy potrafią przeżywać nawet niedzielny wypad w góry z takim zaangażowaniem, jakiego nie powstydziliby się wspomniany na wstępie artykułu Reinhold Messner zdobywając najwyższe szczyty Ziemi. Ludzie Gór nie patrzą w swój PESEL. Dla nich nie ma znaczenia, czy mają 22 czy 92 lata. Chęć przygody, pasja, radość towarzyszą im na każdym etapie ich życia.

Na swojej górskiej drodze miałem szczęście spotkać takie osoby. Chciałbym ten artykuł poświęcić właśnie im, ponieważ dzięki nim mogłem jeszcze pełniej chłonąć góry, które stały się również i moją pasją, spędziłem z nimi naprawdę wspaniałe chwile, a poza tym – kto nie chciałby spotkać prawdziwego Człowieka Gór i jeszcze móc nazwać się jego znajomym, a czasem nawet i przyjacielem?

W czasie jednej z wypraw pod namioty wspólnie z przyjaciółmi zawędrowaliśmy w Beskid Żywiecki. Nocleg mieliśmy zaplanowany w kultowej chatce na Lasku. To właśnie tam spotkałem moich pierwszych Ludzi Gór. A przynajmniej pierwszy raz zdałem sobie sprawę, że na takie osoby trafiłem. W czasie pobytu w chatce poznałem młode dziewczyny Ksenię i Basię, które w mojej opinii właśnie Ludźmi Gór są. Ich zaraźliwy optymizm i radość z obcowania z górską przyrodą a także innymi ludźmi był niesamowity. Ludzie Gór często robią również rzeczy, które dla zwykłych turystów wydają się absurdalne, ale dla nich są oczywiste, mają sens i czerpią z tego wielką radość. Nie inaczej było w tym przypadku. Ksenia, Basia i grupa ich znajomych wybrali się na Lasek, żeby pomalować gitary, które później miały stać się ozdobami. Ludzie Gór to także osoby, z którymi można po-

siedzieć w gwieździstą noc na karimacie gapiąc się w gwiazdy i prowadzić długie rozmowy o Drodze Mlecznej i w zasadzie o wszystkim innym. A nad ranem po takich rozmowach ma się wrażenie, że była to najlepiej spożytkowana nieprzespana noc w życiu. Mam to szczęście, że z obiema dziewczynami mam do tej pory kontakt i często kibicujemy sobie w naszych planach, nie tylko tych górskich.

Człowiekiem Gór jest również mój przyjaciel Tomek, przewodnik PTTK. Po górach uwielbia chodzić, nie ma dla niego znaczenia czy to Tatry czy Beskidy, choć najbliższe są mu Sudety. Tomek to chodzący optymizm i poczucie humoru. Oprócz tego jest również sprawnym organizatorem, dbającym by zaplanowane przez niego wycieczki zawsze były bezpieczne i ciekawe. A przede wszystkim nikt tak jak Tomek nie potrafi zadbać o atmosferę w czasie wyjazdów. Żartom i zabawnym historiom opowydany wieczorami w schroniskach nigdy nie ma końca. Nie znam również osoby, która miałaby taki dar do nawiązywania nowych znajomości. Tomek w czasie górskich wędrówek potrafi zagać rozmowę z praktycznie każdym napotkanym na szlaku turystą. Z racji działalności w strukturach PTTK posiada również olbrzymią wiedzę o górach i chętnie się nią dzieli z innymi towarzyszami górskich wędrówek. Zorganizowana przez niego jesienna wyprawa w Bieszczady była jednym z moich najlepszych górskich wypadów i przy okazji zaowocowała spotkaniem kolejnego Człowieka Gór...

Następnego niezwykłego Człowieka Gór spotkałem właśnie w Bieszczadach. Wspólnie ze znajomymi wędrowaliśmy połoninami i cieszyliśmy się pięknem dzikich Bieszczad. W rejonie Tarnicy zagadnął nas pewien miły starszy pan. Już krótka wymiana zdań pokazała, że jest to niezwykle otwarty i towarzyski człowiek. Wspólnie ruszyliśmy na szczyt, a później zeszliśmy do Wołosatego. Tym starszym panem był Józef Fili-

piak, mieszkaniec Szczyrku, którego w tym rejonie zna chyba każdy. Pana Józefa poznałem w zeszłym roku, gdy miał 92 lata. Nie przeszkadzało mu to każdego roku być ponad 100 razy w różnych górach Polski wędrując i ciesząc się z każdego dnia na szlaku. Charizma pana Józefa, niesamowite poczucie humoru, ogromna wiedza i serdeczność sprawiły, że żał nam było się rozstawać. Przeciągaliśmy moment rozstania tak długo jak tylko się dało, jednak w końcu trzeba było się pożegnać. Na zakończenie pan Józef dał nam namiary na siebie i zaprosił na kawę i do wspólnego wędrowania gdy tylko będziemy w Szczyrku. Pan Józef pomimo swych obecnie 93 lat udowadnia, że wiek to nie kwestia czasu a przebytych kilometrów. To niesamowity pasjonat gór i miłośnik konwersacji, ciekawy ludzi i świata. Prawdziwy człowiek renesansu. Podobnie jak z wymienionymi wcześniej dziewczynami można z nim porozmawiać na każdy temat a rozmowa nigdy się nie znudzi. Wieczór przy ognisku w towarzystwie takiego kompana byłby niesamowitym przeżyciem. Mam nadzieję, że uda mi się w końcu odwiedzić pana Józefa i znów spędzić czas z prawdziwym Człowiekiem Gór.

Kolejnych Ludzi Gór spotkałem niedawno. Tym razem były to Tatry, a dokładnie schronisko na hali Ornak. Fatalna pogoda spowodowała, że wieczór w schronisku zapowiadał się kiepsko. Ponieważ była to samotna wyprawa nie miałem w schronisku żadnych znajomych i moje plany na wieczór zawęziły się do zajrzenia do schroniskowej biblioteczki z górską literaturą. Jednak w pewnym momencie grupka ludzi siedząca przy innym stoliku zaprosiła mnie do siebie. Zaczęło się niewinnie, od wymiany zdań na temat pogody, planów na następny dzień, miejsca zamieszkania. Od razu jednak było widać, że również tym razem trafiłem na ludzi, którzy kochają górskie wędrowanie i górskie towarzystwo. Nim się spostrzegłem na stole wylądowała gitara, śpiewniki, marakasy i wieczór, który miał być niespecjalnie ciekawy zamienił się w mój chyba najlepszy wieczór w górskich schroniskach. Dość powiedzieć, że przy wspólnym śpiewie zapomnieliśmy o ciszy nocnej i zamiast zakończyć o 22:00 nasza rozśpiewana ekipa pożegnała się po godzinie 02:00. Olbrzymia w tym zasługa wspaniale grającej na gitarze Beaty, jej męża, przyjaciół i dzieci. W międzyczasie przylączyły się do nas Basia, Ewa oraz Gregor, Austriak, który spakował plecak i wyruszył w podróż życia z Austrii do Japonii. Wszyscy oni to kolejni Ludzie Gór, których życie postawiło na mojej górskiej ścieżce. Dzięki nim nie tylko spędziłem fantastyczne chwile, ale również nauczyłem się wiele o sobie samym, o życiu, o górach. Takie spotkania ubogacają i potrafią dać pozytywnego kopa na długi czas.

I to właśnie są prawdziwi Ludzie Gór. Nie wymyślone stwory, za którymi miłośnicy teorii spiskowych biegają w Himalajach czy w śniegach Syberii, ale prawdziwi ludzie, przyjaciele, których każdy z nas może spotkać na górskich szlakach. To ludzie, z którymi chce się spędzać w górach czas, ludzie wędrujący z Austrii do Japonii, to ludzie którym chce się nosić w plecaku śpiewniki i gitary, to ludzie, którzy wybierają się w góry, by gitary pomalować a przy okazji pozbierać roślinki do wykonania misternych i przepięknych ozdób, to ludzie nie bojący się zrobić zdjęcia z dzikim niedźwiedziem w tle na drodze w Rumunii, to wreszcie ludzie, którzy pomimo 93 lat nie dają sobie wmówić, że są na coś zbyt starzy. Ludzie gór to ludzie pełni pasji, pogody ducha. Jak takich ludzi poznać? Jeżeli ich spotkacie, będziecie niezawodnie wiedzieć, że to właśnie oni. Od Ludzi Gór bije właśnie ta życiowa i górską radość. Życzę sobie i wam, drodzy czytelnicy, by na naszych drogach stawali właśnie tacy ludzie. Bo któż nie chciałby spotkać prawdziwego, legendarnego Człowieka Gór?

*Redaktor Naczelny
Łukasz Majer*

25 Lat TMR

Minęło 25 lat zarejestrowanej działalności Towarzystwa Miłośników Rydułtów, chociaż nasza działalność jest dłuższa bo obejmuje też okres kiedy działaliśmy jako Komitet na rzecz odłączenia Rydułtów od Wodzisławia Śl, potem jako Komitet Założycielski TMRu by wreszcie po rejestracji sądowej 13 stycznia 1993 r działać jako Towarzystwo Miłośników Rydułtów. W tym artykule chcę przypomnieć najważniejsze dokonania i inicjatywy z lat 1993 do 2000 roku. 10 marca 1993 roku Walne Zebranie wyłoniło pierwsze władze naszego stowarzyszenia. Zarząd tworzyli Kornelia Newy - prezes, Jerzy Meisel Z-ca, Jan Swoboda Skarbnik, Krystyna Froncek - sekretarz, oraz członkowie: Maksymilian Iskała, Alicja Kołodziej, Jerzy Kozik, Ewald Brzezinka, Jerzy Jędrośka. Powołano Komisję Rewizyjną w składzie: Henryk Machnik - przewodniczący, Kazimierz Nowicki z-ca oraz członkowie: Teresa Anielska, Henryk Kustoś, Bronisław Kruhelski. Wybrano też Sąd Koleżeński w składzie: Anna Durczok, Jadwiga Tatuś, Mariusz Magnowski. Początki były trudne ale entuzjazm do działania wielki. Pierwsza siedziba to pomieszczenie gdzie mieściła się aparatura kinowa. Do września 1994 roku pod kierunkiem p. Kornelii Newy udało się zrobić немало: zorganizowano 4 spotkania autorskie, współdziałano z Urzędem Miasta i wydano 1

po wojnie serię widokówek o Rydułtowach, zorganizowano i pokierowano obchodami I Dni Rydułtów (Rynek Miasta, rok 1994), powołano redakcję gazety i już 31 marca 1994 r. ukazało się I wydanie Kluki, zrobiono dokumentację fotograficzną wszystkich znaczących obiektów, zaś pomieszczenie piwniczne kina adaptowaliśmy na kawiarenkę i siedzibę TMRu. 5 września Zarząd zwołuje Nadzwyczajne Walne Zebranie gdyż z uwagi na stan zdrowia rezygnuje z funkcji p. Prezes a z nią kilka osób z Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego. Pozostali w TMR członkowie wybierają dodatkowo osoby do Zarządu tj: Henryka Machnika, Mariana Maćkowskiego, Stanisława Brzęczka, Marię Antoninę Wieczorek i Krzysztofa Jędrośkę. Na Prezesa TMRu powołano Henryka Machnika, na sekretarza Mariana Maćkowskiego a Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej został Kazimierz Nowicki, zaś na Redaktora Naczelnego Kluki powołano p. Antoninę Wieczorek. Współpracowaliśmy z p. Aleksandrą Matuszczyk, która na zlecenie Urzędu Miasta opracowała i wydała monografię o Rydułtowach a wydanie poprzedziło publiczne spotkanie w kinie Wawel pod nazwą "Z historią Rydułtów na Ty" a głównymi prelegentami nie licząc występujących byli p. A. Matuszczyk i E. Brzezinka. Zarząd TMRu jeszcze we wrześniu 1994 roku zorganizował na Machnikowcu I Wyścig na rowerach górskich, w którym uczestniczyło 32 zawodników w 3 kategoriach wiekowych. W październiku odbyło się pierwsze spotkanie publiczne z cyklu "Baw się razem z nami". Brylowali muzycznie: Alfred Sikora z Henrykiem Wilkiem, piękny występ dał zespół Jurka Konofała, były wspólne śpiewy, poczęstunek a przede wszystkim wypełniona sala kinowa i tak cyklicznie odbywały się kolejne imprezy kulturalne w oparciu o kino Wawel, ale też kawiarnię Milusia. 8 stycznia 1995 roku TMR włączył się we współorganizację III Finału WOSP organizując wspólnie z emerytami SITG zbiórke na ten cel. Była to kwota 1 240 000 zł. z czego sam TMR zebrał 700 000 zł. I kolejne kulturalne spotkania z występami, tańcami, poczęstunkiem, konkursami pod hasłami: "Tak jak przed laty", "Nie samą kopalnią górnik żyje", "Hobby czyni życie ciekawszym", "Ptok na punkcie Ptoków" czyli amator ornitolog dyrektor kopalni Henryk Szymiczek. Na imprezie wiosennej pod nazwą "Witej wiosno roztomiło" wystąpił znakomity zespół z Czech z zaprzyjaźnionej Orlovej, a ilość przybyłych - ponad 250 osób był dla nas miłym zaskoczeniem. W kwietniu TMR zorganizował na Machnikowcu I Akcję Sprzątania zakończoną ogniskiem. W akcji wzięło udział 38 Mieszkańców w tym zastęp harcerzy. 19 maja obchodziliśmy "Roczek Kluki" połączony z finałem konkursu o Rydułtowach, ale też pokazami gimnastycznymi sekcji z Radlina i licznymi występami zespołów, z których duet męski Franciszek Siodłoczek z Henrykiem Wycisk byli rewelacją imprezy a ich piosenka, "Orłowiec na Machnikowcu" przebojem. W czerwcu 1996 roku odbyła się nietypowa impreza pod nazwą "Finał finałów" bo też na imprezie wystąpili finaliści piosenki o Rydułtowach, rozstrzygnięcie konkursu na gwara śląską, zaś wielkim wydarzeniem był fakt, że przewodniczącym jury był światowej sławy muzyk Henryk Mikołaj Górecki. W sierpniu tegoż roku zorganizowaliśmy otwartą biesiadę przy kuflu piwa na ośrodku "U Haje-ra". Występ naszej Orkiestry z zespołami tanecznymi, poczęstunek, wspólne śpiewy a potem tańce ożywiły to miejsce. Nie mogło zabraknąć TMRu na kolejnych Dniach Rydułtów poprzez prezentowanie na wystawach różnych ciekawostek, zdjęć czy unikalnych przedmiotów od hobbystów. Tak było na wszystkich Dniach Rydułtów. Przy pomocy UKS Feniks zorganizowaliśmy II Wyścig na rowerach górskich również w kategorii dziewcząt. Odpowiedzieliśmy też pozytywnie na Akcję Sprzątania zapraszając do współpracy szkoły, harcerzy i organizacje społeczne. Zebrano 180 worków śmieci, ale na

popołudniowy koncert zorganizowany przez zespół "Inkota" przybyło niewiele młodzieży.

I kolejne imprezy kulturalne: "Babie lato", "Jesienna biesiada", spotkanie z podróżnikiem - Tonym Halikiem, "Z piosenką harcerską starą i nową" i organizacja pomocy dla Bieszczad. Tu w akcji wyróżniła się p. Krystyna Maksik. Dla powodzian zbieraliśmy odzież i pieniądze. Do Ustrzyk wyjechało pełne auto z darami i gotówką. Kierowca przywiózł potwierdzenie dowozu darów, ale odbierający nigdy, mimo monitów z naszej strony nie przekazał sposobu wykorzystania gotówki co skutkowało faktem, że zapłaciliśmy do Urzędu Skarbowego 40% podatku od zebranej kwoty. To była wtedy katastrofa finansowa dla naszego stowarzyszenia. W każdy rok obchodziliśmy kolejną rocznicę wydania Kluki i tak było do 2004 bo też to społeczne wydawanie gazety jest niełatwym wyzwaniem ale i dumą, że tak długo trwamy. Szczególną imprezą w 1996 roku była impreza pod nazwą "Sport i zabawa to zdrowie" gdzie gościliśmy nie tylko piłkarzy tenisistów, żużlowców ale też gimnastyków z przyszłym mistrzem olimpijskim Leszkiem Blanikiem. Wszyscy dali niesamowity pokaz swoich umiejętności. Potem niezapomniana impreza pod nazwą "Ze służbą zdrowia na TY" gdzie był pokaz ratownictwa a na koniec koncert Mony Lizy. Od 1996 roku corocznie obchodziliśmy Dzień Kobiet wyróżniając w czasie uroczystości Panie najbardziej zaangażowane w działalność TMRU i innych organizacji. Temu służył też konkurs na Rydułtówika Roku. Do pierwszych laureatów tego konkursu należą: Alojzy Musioł, Urszula Matuszek, Aleksandra Matuszczyk Kotulska, Ewald Brzezinka, Stanisław Brzęczek, TMR przyjął formułę że co roku odbywa się Walne Zebranie Członków, a tych co roku było więcej. W 1996 roku w 2 części odbyło się spotkanie biesiadne z występem gości z Czernicy p.t. "U Gustika na weselu". Był to piękny pokaz śpiewno-teatralny, który zachęcił nas do regionalnych występów. Nie mogło też nas być jako organizatorów części zajęć rekreacyjno-sportowych w "Turnieju miast" i takie zajęcia poprowadzili: p. A. Hołomek, J. Jankowski, J. Kiliszowski, K. Wojtaszek, ST. Pawelec. Od 1997 roku zaczęło się nasze poważne zaangażowanie w przywrócenie Machnikowca do funkcji rekreacyjnej, zaczęło się porządkowanie, zakładanie koszy, organizacja imprez, czyli kolejny wyścig na rowerach górskich ale też nowość wyścigi na łyżwo-rolkach Tu ofiarnym organizatorem był Adolf Gwoździak, Czesław Moskwa, Jerzy Meisel i prawie 15 osobowa grupa. Wybraliśmy kolejnych Rydułtówików Roku; Adolfa Gwoździaka, Jana Swobodę i Alicję Kołodziej oraz wręczyliśmy pierwszą statuetkę Mece-nasa TMR Antoniemu Motyczka. 4 lipca 1996 roku przy współpracy z Urzędem Miasta zorganizowaliśmy obchody 78 rocznicy włączenia Rydułtów do państwa polskiego. W uroczystości wzięła udział nie tylko Orkiestra p. Wojaczka, delegacje, zespoły ale też uroczystość uświetniła Kompania Honorowa Policji... 17 marca 1997 roku po kilkumiesięcznych przygotowaniach zorganizowaliśmy niezwykłą, bo z udziałem Telewizji Katowice imprezę pod nazwą "Babcie dziadkowie wnuki". Przy wypełnionej widowni kina Wawel widzami reprezentacje 4 przedszkoli rozgrywały różne niezwykle konkurencje. Każda reprezentacja liczyła 5 wnuków, 5 wnucząt, 5 babę i 5 dziadków. Zabawa była naprawdę wspaniała. Z okazji kolejnej rocznicy Kluki zorganizowaliśmy konkurs na piosenkę o Rydułtówach i zainaugurowaliśmy akcję rozdawania sadzonek drzew i krzewów z uwagi na fakt, że wiele takich sadzonek ze skwerów i parków mieszkańcy wyrwali do swoich ogrodów, Dzięki pomocy nadleśnictwa Rudy rozdaliśmy 200 sadzonek drzew i 50 krzewów. TMR stale aktywizował osoby i grupy do samodzielnego działania. Temu

służyło kilka spotkań zorganizowanych w Restauracji Parys i Milusi. Miejsca te były świadkiem imprez o charakterze zdecydowanie regionalnym. Przypomnę hasło "Działamy masło", "Kiszmy kapusta". Na początku lipca przygotowywaliśmy się do kolejnych obchodów rocznicowych, a tu nagle tygodniowy obfity deszcz i powódź, która pierwsza dotknęła nasze miasto a kilka dni później ten kataklizm dotknął całe dorzecze Odry. Na wezwanie Radia Vanessa wszystkie gminy mniej dotknięte powodzią ruszyły z pomocą powodzianom. Nie mogło nas w tej akcji nie być. Zbieraliśmy wszystko co było potrzebne zwłaszcza wodę w butelkach, odzież, meble, sprzęty i przewoziliśmy do sztabu w Lubomi. Jako pierwszy przywożąc benzynę do łodzi motorowej wraz ze strażakami przepłynęliśmy do Raciborza z gorącą zupą i chlebem. W tej akcji szczególnie wyróżnili się: Stanisław Brzęczek, Krystyna Maksik, Jerzy Bindacz oraz Aleksandra Matuszczyk - Kotulska z Mężem. Jesień to kolejne imprezy pod nazwą "A nam jest szkoda lata", "Na harcerską nutę", "Gwarki z SITG", "Kolędy i pastorałki" i praca nad wydaniem kasety z piosenkami o Rydułtówach -co stało się faktem dzięki pomocy Urzędu Miasta. TMR inicjuje nowe wyróżnienie - tym razem przyznawane organizacjom i firmom za szczególną aktywność na rzecz Mieszkańców. Pierwsze wyróżnienia wręczyliśmy szkołom; SP1,2,3,4 i 5 oraz grupie artystycznej Konar. Obchodziliśmy w maju 1998, w sali Domu Kultury kolejny roczek Kluki połączony z organizacją największej imprezy plenerowej w otoczeniu Machnikowca. Na trzech scenach ustawionych wokół stawu występowały różne zespoły śpiewacze i muzyczne a na amfiteatrze zespoły taneczne a całość zakończyła zabawa na muszli. Niestety przyszedł czas na 3 zmianę siedziby TMRu. Pomieszczenia wynajęła nam Sp. Spożywców Rydułtowy u tzw. Gliwickiego W tych kolejnych latach oczywiście organizowaliśmy też wycieczki, angażowaliśmy się w akcje wyborcze, ale przede wszystkim działaliśmy na rzecz Miasta i Mieszkańców. Temu służyło otwarcie świetlicy na os. Ligonie, opieka nad Machnikowcem z prowadzeniem remontów na Machnikowcu pod kierunkiem Henryka Cieślika! 10 stycznia 1999 roku połączyliśmy finał WOSP z wyborem Miss Kluki i wyborem Miss Rydułtów.

Spośród 24 kandydatek Miss Kluki wybrano Jolantę Iskała zaś pierwszą miss Rydułtów została Barbara Kin. To naprawdę było wielkie wydarzenie kulturalne i szeroko nagłośnione. Ciąg dalszy w następnym wydaniu.

Henryk Machnik

Kandydatka na Rydułtówika Roku

Marzena Rotter - 45 lat, mężatka, matka dwójki dzieci. Absolwentka Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na kierunku Inżynieria Mechaniczna i Robotyka o specjalności Automatyka i Metrologia. Obecnie pracownik Ciepłowni Rydułtowy - dział marketing.

Od 4 lat związana z rydułtowskim Stowarzyszeniem Moje Miasto, członek Zarządu.

Od 2 lat koordynatorka Klubu Seniora "Sami Swoi", który na obecną chwilę liczy około 40 osób i mieści się na Obywatelskiej 50 w Rydułtowach. Przez okres 3 miesięcy motywowała Seniorów i kierowała pracami podczas remontu pomieszczeń przeznaczonych na klub. Stworzyła im w ten sposób drugi dom i dała im drugą młodość, bo teraz rydułtowscy Seniorzy mają wspaniałe miejsce spotkań ze swoimi rówieśnikami. Pokochała klubowiczów, zmieniła ich życie na lepsze, troszczy się i dba o tę właśnie rydułtowską grupę społeczną. Działa w klubie bardzo prężnie, organizuje czas wolny Seniorom, nie daje się im nudzić. Prowadzi warsztaty kulinarne, manualne, organizuje wycieczki, pikniki, imprezy integracyjne. Utworzyła również teatrzyk z aktorami Seniorami, w którym osoby 60+ mogą spełniać swoje marzenia i rozwijać pasję na scenie. To ona motywuje ich do działania, do aktywnego życia, dając im poczucie, że są ważni, że mogą być po prostu szczęśliwi i potrzebni.

Jest inicjatorką i organizatorką dwóch, dużych akcji charytatywnych dla potrzebującej Rydułtowlanki. W 2015 r. była wolontariuszką w Szlachetnej Paczce. Praca społeczna na rzecz społeczności rydułtowskiej to to, co robi już od 4 lat. Organizuje różne działania i spotkania integracyjne Senior - przedszkolak, Senior - młodzież, na terenie Rydułtów i okolicznych gmin. Píše artykuły, wywiady, wiersze, które są publikowane w regionalnej gazecie "Kluka" i na stronie Stowarzyszenia Moje Miasto, i które są związane z wydarzeniami i osobami działającymi na terenie Rydułtów.

Jej działania i praca wypływa prosto z serca, bo kocha ludzi, lubi im pomagać i być przy nich blisko. Poświęca swój każdy wolny czas, umie współpracować z innymi grupami i stowarzyszeniami, umie po prostu łączyć i jednoczyć ludzi. To ludzie dają jej energię i motywację do dalszych pomysłów i działań, a ona odwzajemnia się dając w zamian pozytywną energię i pogodę ducha.

Klub Przyjaciół Nowsi - "Cieszyn znany i nieznanny"

Większość z nas pamięta cieszyński most nad Olzą, z granicą Polsko - Czechosłowacką. Często bywaliśmy w Cieszynie, ale nie po to by go zobaczyć a tylko przejść na drugą stronę, oczywiście w celach zakupowych. W Czeskim Cieszynie kupowało się te towary, których u nas nie było a przede wszystkim "szklane pamiątki" czyli piwo, koniaki i wódkę.

Tym razem w dniu 23 czerwca wybraliśmy się na wycieczkę w celach turystycznych. Z przewodnikiem Panem Heńkiem zobaczyliśmy najciekawsze obiekty miasta i zapoznaliśmy się z jego historią. Zaczęliśmy od Zamku Książęcego z Wieżą Piastowską. Piękne Podzamcze, Kaplica i sama baszta z której roztacza się przepiękny widok na Beskidy i Czeski Cieszyn. Wizerunek tej baszty możemy również zobaczyć na naszym polskim banknocie dwudziestozłotowym.

Odnowiony rynek z kamienicami z których każda ma odrębną historię, a także szyny tramwajowe. Najdłuższa ta linia nie była, ale na pewno jedna z pierwszych w Polsce. W Pałacu Larischów mieści się obecnie Muzeum Piastowskie a w Fili Archiwum Katowickiego, bogata w zbiory biblioteka Scherschnicka. Piękne brukowane uliczki oplatające Teatr zaprowadziły nas do ślicznego zakątka spacerowego, czyli jak to cieszyńianie mówią "Cieszyńskiej Wenecji". Trzy godziny zwiedzania upłynęły jak z bicia trzasa.

Po krótkiej przerwie konsumpcyjnej, no i oczywiście

wypiciu cieszyńskiego piwa pojechaliśmy do Ochab. Camping "Ochaby" z świetnym zapleczem wypoczynkowym przywitał nas "chlebem i solą". Pani Irka i Janka miały przygotowaną kawę i kołaczki.

Panowie zajęli się grillowaniem kiełbasek. Piknikiem w Ochabach zakończyliśmy tę wycieczkę, a jednocześnie rozpoczęliśmy sezon letni naszego Klubu.

Do zobaczenia uczestniczka
Eugenia Bluszcz

Rydułtowy w niechlubnym rankingu miast skazanych na zagładę

Rydułtowy sporo inwestują w poprawę warunków życia mieszkańców. Jedną z atrakcji jest Park Sensoryczny ROSA

Z analizy Polskiej Akademii Nauk wynika, że niemal połowie z 255 średnich miast w Polsce grozi marginalizacja i zjawiska kryzysowe. Na liście znalazły się też Rydułtowy, jako jedyny przedstawiciel powiatu wodzisławskiego. W dość zaskakujący sposób sytuację komentują władze Rydułtów.

Naukowcy PAN brali pod uwagę miejscowości poniżej stolicy województwa i powyżej 20 tys. mieszkańców (powyżej 15 tys., jeśli było to miasto powiatowe). Zbadali je pod kątem sytuacji społeczno – gospodarczej. Stwierdzili, że miast dotkniętych problemem jest 122, czyli blisko połowa badanej liczby miejscowości.

Problemy rozwojowe dotyczą m.in. spadku liczby ludności, zwłaszcza osób młodych i lepiej wykształconych. Towarzyszą temu narastające problemy społeczne, atrofia, rozpad więzi społecznych, a także patologie. Zachwianie równowagi na rynku pracy powoduje nadmierne dojazdy do pracy, które są dodatkowo utrudnione z uwagi na peryferyjność tych miejscowości.

Jak wyjaśnił w rozmowie z PAP autor analizy prof. Przemysław Śleszyński z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, niezależnie od metody i przyjętych wskaźników, a tych stosowano nawet kilkanaście, trzon miast, w których występują niekorzystne tendencje, zawsze był ten sam. - Najważniejsze wyzwanie rozwojowe Polski niewątpliwie związane jest z demografią. Stąd też, ze względu na duże prawdopodobieństwo wyludnienia się, skrajnie zła pozycja takich miast jak Prudnik – podkreślił.

Zdaniem prof. Śleszyńskiego modelowym przykładem problemów jest m.in. obszar Sudetów i ich otoczenia w woj. dolnośląskim, sięgający od granicy niemieckiej prawie do Kotliny Kłodzkiej. Po II wojnie światowej był tam silnie rozwinięty przemysł, a po 1989 r. zaczęły upadać kopalnie węgla oraz zakłady przemysłowe, odzieżowe, elektromaszynowe, co doprowadziło do bardzo dużego bezrobocia i silnych problemów związanych z restrukturyzacją gospodarczą. Zmiany uderzyły w takie miasta jak Nowa Ruda, Dzierżoniów czy Bielska.

- Występują tu niekorzystne tendencje demograficzne, brakuje miejsc pracy, które utracono z powodu zmian podziału administracyjnego w 1999 r., kiedy 49 województw zastąpiło 16. Większe ośrodki wypływają z tych miejscowości funkcje wyższego rzędu, a przemysł, który był jednym z głównych motorów napędzających te miasta, upadł. Do tego dochodzą kwestie niedostatecznego powiązania z siecią dróg wyższego rzędu: autostradami i drogami ekspresowymi. Dotyczy to np. Wałbrzycha czy Jeleniej Góry – wyjaśnił prof. Śleszyński.

Sekretarz gminy Prudnik Marek Radom powiedział PAP, że przemysł włókienniczy i obuwniczy, na którym tradycyjnie opierało się miasto, praktycznie z niego zniknęły. - Mó-

wimy tu o bezrobociu strukturalnym. Zakład, który w latach 80. zatrudniał 3 tys. osób, w latach 90. zatrudniał ich 600 - 700, potem 200, a następnie upadł. Jesteśmy gminą położoną przy granicy, z jednej strony to jest bardzo duży atut, z drugiej strony te tereny zawsze były zaniedbane, peryferyjne. Nie bez kozery mówi się, że jest to półksiężyc biedy – powiedział sekretarz Prudnika.

Prezes Unii Miasteczek Polskich Wojciech Długoborski zauważył, że dla niektórych miast problemem bywa nawet zapewnienie wkładu własnego do inwestycji unijnych. - Jeżeli te miasta są pozbawione przemysłu, firm, zakładów pracy, które mogłyby dawać miejsca pracy mieszkańcom, trudno się dziwić, że następuje migracja. Stagnacja postępowała, bo te miasta nie miały potencjału, kapitału – zaznaczył.

Władze Rydułtów z uwagą zapoznały się z rankingiem. - Zastanawialiśmy się, na podstawie jakich dokumentów został on sporządzony, ponieważ nie zauważamy u siebie zjawisk patologicznych. Jesteśmy w czołówce miejscowości powiatu wodzisławskiego pod względem pozyskiwania środków unijnych, nasza sytuacja budżetowa jest dobra. Powiem wręcz, że spotykamy się z opiniami, iż Rydułtowy wybijają się ponad inne ośrodki powiatu. Wskazałbym raczej na Pszów, miasto podobnej wielkości, jako bardziej zagrożone, ponieważ już nie ma tam kopalni – mówi Krzysztof Jędrośka, sekretarz miasta.

Władze Rydułtów doszły do wniosku, że twórcy raportu analizujący sytuację miasta bazowali na dokumentach aplikacyjnych o pieniądze unijne. - W ostatnim czasie złożyliśmy sporo wniosków o dofinansowanie do różnych projektów. Musieliśmy w nich wypisać różne problemy czy patologie dotyczące Rydułtów po to, aby dzięki tym projektom problemy rozwiązać. Skoro więc naukowcy przeczytali w kilku wnioskach, że są u nas patologie, to doszli do wniosku, że widocznie tak jest – dodaje sekretarz.

Paradoksalnie Rydułtowy mogą na analizie zyskać. Otóż Polska Akademia Nauk przygotowała analizę na potrzeby rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Zapowiedziano w niej pakiet działań dla średnich miast, który ma pomóc odwrócić niekorzystne tendencje. Ministerstwo Rozwoju planuje przeznaczyć na wsparcie średnich miast w najbliższych latach ponad 2,5 mld zł, skupiając się szczególnie na 122 ośrodkach zidentyfikowanych przez PAN.

2017-08-11, Autor: tora, Samorząd PAP, Tomasz Raudner

Bank Usług Lokalnych

Potrzebujesz pomocy w drobnych remontach? Zakupach? Wyprowadzaniu psa? Lub chciałbyś pomóc innej osobie wykorzystując swoje umiejętności lub po prostu poświęcając jej czas? Przystąp do udziału w Banku Usług Lokalnych.

Bank Usług Lokalnych jest częścią projektu pt. „Klub Seniora oraz Bank Usług Lokalnych” realizowanego przez Towarzystwo Miłośników Rydułtów, z siedzibą w Rydułtówach przy ul. Traugutta 289. Projekt ten jest realizowany w ramach szerszego projektu pt. „Moc w rodzinie” realizowanego w okresie od 01.09.2017 do 30.08.2019 r. przez Miasto Rydułtowy- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rydułtówach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Bank Usług Lokalnych dotyczy wymiany usług pomiędzy mieszkańcami Rydułtów. Jest to tzw. pomoc sąsiedz-

ka. W zamian za wykonanie np. drobnych napraw, zrobienie zakupów (zakres działań jest szeroki) świadczona będzie w drodze rewanżu inna usługa. Usługi w ramach rewanżu będą miały charakter wkładu do „Banku”, w żadnym wypadku nie mogą to być świadczenia finansowe.

Przykładowy zakres działań, usług które mogą być wykonywane w ramach Banku Usług Lokalnych to: pomoc w domu (naprawy, zakupy, gotowanie, opieka nad dziećmi, wyprowadzanie psa i inne), pomoc przed domem (prace ogrodnicze, koszenie trawy, odśnieżanie, grabienie liści i inne), wspólne spędzanie czasu (granie w gry, wyjście do kina, wyjście na spacer, wyjście na kawę/herbatę, sport, muzykowanie i inne), korepetycje (języki obce, przedmioty ścisłe, humanistyczne, artystyczne), dzieci (opieka nad dziećmi, odprowadzanie dzieci do szkoły), majsterkowanie (naprawa rowerów, samochodów), jedzenie (gotowanie, pieczenie ciast), wydarzenia (np. pomoc w organizowaniu imprezy rodzinnej lub przygotowanie za-proszeń, dekoracji) i pozostałe np. opieka nad grobem, przejazd samochodem, obsługa komputera) oraz inne wg zgłaszanych potrzeb i ofert pomocy

Jak skorzystać z Banku Usług Lokalnych? Zgłoszenia swoich potrzeb i usług można dokonać osobiście w siedzibie Banku, którym została siedziba Towarzystwa Miłośników Rydułtów, przy ulicy Traugutta 289, Rydułtowy, e-mailowo: klu-ka.tmr@interia.pl lub telefonicznie od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-13.00 pod nr tel. (32) 414 00 66 lub bezpośrednio u pracownika Banku: 691 146 871.

Zachęcamy do udziału, gdyż każdy z nas posiada jakieś umiejętności, które mogą być przydatne drugiemu człowiekowi.

**Potrzebujesz pomocy w drobnych remontach, zakupach, wyprowadzaniu psa?
Chciałbyś pomóc innej osobie wykorzystując swoje umiejętności lub po prostu poświęcając jej czas?**

Zadzwoń: (32) 4140066, 691146871 lub 502156737 w godzinach 9.00-13.00

Napisz: klu.ka.tmr@interia.pl

Przyjdź: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, ul. Traugutta 289, 44-280 Rydułtowy

„Rydułtowski Klub Seniora oraz Bank Usług Lokalnych” realizowany w ramach projektu „Moc w rodzinie” realizowanego w okresie od 01.09.2017 do 30.08.2019 roku przez Miasto Rydułtowy - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Zdjęcia –Bernadeta Oślizły

Kartka z kalendarza - Sierpień

17 VIII 1939 r. - w Warszawie zmarł Wojciech Korfanty, człowiek, który doprowadził Śląsk do Polski,
 sierpień 1919 r. - początek walk w powiatach rybnickim i bytomskim,
 18 VIII 1885 r. - urodził się Ludwik Konarzewski senior - twórca rydułtowskiej szkoły plastycznej,
 10 VIII 2008 r. - zmarł Bogumił Pirogowicz - dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 w Rydułtowach,
 1 VIII 1914 r. - wybuch I Wojny Światowej,
 1 VIII 1944 r. - wybuch Powstania Warszawskiego,
 22 VIII 1584 r. - zmarł Jan Kochanowski,
 sierpień 1939 r. - rząd wydał rozkaz dla harcerzy o natychmiastowej likwidacji obozów harcerskich,
 2 VIII 1963 r. - urodził się ks. Jacek Spyra - wikary parafii św. Jerzego w Rydułtowach,
 sierpień 1920 r. - wybuch II Powstania Śląskiego,
 30 VIII 2008 r. - na rydułtowskim rynku został odsłonięty obelisk z okazji 700. lecia miasta Rydułtowy,
 30 VIII 2009 r. - otwarcie przedpogrzebowej Kaplicy Matki Boskiej Bolesnej,
 16 VIII 2010 r. - odbył się zlot stulecia Harcerstwa w Krakowie; w zlocie uczestniczyli harcerze naszego hufca ZHP oraz burmistrz wraz z sekretarzem miasta; byli obecni również seniorzy harcerstwa z naszego miasta,
 3 VIII 1908 r. - urodził się Marian Główka były komendant hufca ZHP Rydułtowy, przed II Wojną Światową, zmarł 17 VIII 1975 r.,
 14 VIII 1944 r. - w Rychwałdzie został powieszony dh Leopold Hałaczek, instruktor ZHP Rydułtowy,
 18 VIII 2016 r. - zmarła Danuta Miera (z domu Żarska), instruktorka ZHP Rydułtowy, członek Kręgu Starszyny,
 25 VIII 1905 r. - urodził się I Komendant Hufca ZHP w Rydułtowach dh Ludwik Wacławek.

zebrał Stanisław Brzęczek

Sprawozdanie z działań Straży Miejskiej - czerwiec.

Działania Straży Miejskiej:

- podjęto 149 interwencji (ujawniono 32 wykroczenia),
- udzielono 27 pouczeń, skierowano 1 wniosek do sądu,
- przyjęto 38 zgłoszeń od mieszkańców,
- przeprowadzono 9 kontroli targowisk,
- 2 interwencje na prywatnych posesjach,
- 7 interwencji dotyczyło psów (dwa psy przewieziono do schroniska),
- przeprowadzono 7 interwencji dotyczących różnych odpadów,
- podjęto 2 interwencje dotyczące zakłócania porządku publicznego,
- podjęto jedną interwencję dotyczącą zebrania,
- przeprowadzono 14 konwojów wartości pieniężnych,
- na bieżąco przeprowadzano kontrole terenów szkół, osiedli, ROSA, przystanków, MPK, ROKO, RCK, RAFA, RPP, PKP, Zielonych Wysp,
- kontrolowano stale stan chodników, oświetlenia oraz znaków drogowych.

zebrał Stanisław Brzęczek

Etymologia nazwy RYDUŁTOWY

Rudolphi Villa to nazwa wsi Księstwa Raciborskiego znajdująca się w księgach arcybiskupa wrocławskiego pochodzących z 1228 roku. Nazwa Rydułtowy prawdopodobnie pochodzi od pierwszego właściciela, feudała o imieniu Rudolf, jest to nazwa dzierżawcza. Cytat z roku 1300, z dokumentu kodeksu dyplomatycznego Śląska właśnie takie pochodzenie nazwy sugeruje: „In villa Rudolphi sunt XXX mansi solventes fertones” – „we wsi Rudolfa 30 łanów uiszczających ćwierć grzywny”.

Na podstawie strony internetowej Miasta Rydułtowy

Informacja o prowadzonych zajęciach w ramach „Rydułtowskiego Klubu Seniora”

Projekt jest realizowany od września 2017 r. do 30.VIII.2019 r. przez Towarzystwo Miłośników Rydułtów przy współudziale Miasta Rydułtowy – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rydułtowach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach przyjętych zadań i cyklicznych (środkowych) spotkań, w dniu 6. czerwca br. w Rydułtowskim Centrum Kultury odbyła się prelekcja z udziałem dzielnicowego Komisariatu Policji w Rydułtowach P. Tomaszem Wojakiem, m. in. na temat zagrożeń wyłudzeń pieniężnych: na wnuczka, czy policjanta, nowych dostawców energii, usług telefonicznych, internetowych oraz innych zagrożeń - jakie spotykają osoby starsze. Ciekawe i „na czasie” spotkanie było okazją do zapoznania się z dzielnicowym Miasta, a zarazem zaprezentowano zagadnienia związane z utrzymaniem bezpieczeństwa mieszkańców.

Oprócz spotkania tematycznego, uczestnicy w ramach projektu realizują zadania nakreślone w comiesięcznym harmonogramie zajęć: w tym zajęcia ruchowe, zajęcia plastyczne i zajęcia logiczne prowadzone przez instruktorów. Zajęcia odbywają się co środę w Rydułtowskim Centrum Kultury, Galerii „Złote Grabie” zaś zajęcia ruchowe również w terenie. W miesiącach czerwiec, lipiec i sierpień realizowano autokarowe wyjazdy na basen do Raciborza.

(-) Jerzy Majer

WSZYSTKO O ZDROWIU

Najlepsza dieta na upały

Autor: Anna Jakimiuk, Anna Nowak

Najlepsza dieta na upały to dieta śródziemnomorska, której podstawę stanowią warzywa, owoce, pełnoziarniste produkty zbożowe i jogurty. Nie zapominaj o obiadach, ale dostosuj je do pogody, np. zupy zastąp chłodnikami. Nie lekceważ nawadniania organizmu i unikaj alkoholu. Zobacz, jakie potrawy utrzymują organizm w dobrej formie w gorące, letnie dni?

Najlepsza dieta na upały to potrawy lekkie, bogate w warzywa i owoce, wypełnione zdrowymi, jak najmniej przetworzonymi produktami, z codzienną dawką mleka i jogurtów, rybami morskimi i białym mięsem drobiowym zamiast schabowych, bez tłuczonych i osłabiających serce tłuszczów, słodczy i alkoholu. Oto idealna dieta na upalne dni.

Dieta na upały obniży temperaturę ciała

Kiedy temperatura wzrasta, apetyt maleje. Całe szczęście są produkty, które działają chłodząco. Co jeść w upalne dni?

JOGURTY - orzeźwiają i wspomagają problemy trawienne wywołane wysoką temperaturą. Zawierają dużo wapnia i trawią się łatwiej, niż mleko. W połączeniu z owocami, jogurt zamieni się w pyszny, chłodny koktajl, idealny na podwieczorek!

OWOCE - warto wybierać pomarańcze, arbuzy, melony, gruszki, jabłka, czyli owoce regulujące poziom nawodnienia organizmu.

CZOSNEK - jego smak nie kojarzy się orzeźwiająco. Trzeba jednak wiedzieć, że czosnek poprawia krążenie krwi, pobudzając organizm do naturalnego chłodzenia.

Omijaj pułapki kaloryczne - radzi dr Magdalena Białkowska, specjalista w dziedzinie dietetyki w Instytucie Żywności i Żywienia. Od dawna wiemy, że nasze zdrowie w 52 proc. zależy od stylu życia, 22 proc. od środowiska, w którym żyjemy, a tylko w 16 proc. od odziedziczonych genów. Latem przede wszystkim warto zwiększyć aktywność fizyczną i zmienić dietę na bardziej wartościową. Moc tanich owoców i warzyw sprzyja temu zadaniu. Owoce jedz w postaci naturalnej (jeżeli soki, to świeżo wyciśnięte). Nie wzbraniaj się przed produktami nieoczyszczonymi, zawierającymi cenny błonnik. Śniadania urozmaicaj wzbogacanym żelazem muesli. Ogranicz natomiast spożywanie wołowiny.

Dieta na upały: obiad na zimno

Kiedy temperatury przekraczają 30 stopni C, może brakować ochoty na obfity, dwudaniowy obiad. Pomimo to, nie możemy o nim zapomnieć. Zamiast gorącej zupy wybierzmy chłodnik na bazie kefiru lub naturalnego jogurtu. Pamiętając o tym, żeby w każdym posiłku znalazły się świeże owoce lub warzywa, na drugie danie przygotujmy sałatkę. Żeby stała się bardziej sycąca, do sałaty, papryki, pomidorów dodajmy ser żółty lub mozzarellę i garść brązowego ryżu. Danie przyprawione świeżymi ziołami i łyżką oliwy będzie lekkostrawne i wspomogę wchłanianie witamin z warzyw.

Uzupełniaj sól, ale tylko wtedy, gdy brakuje jej w codziennej diecie

Gdy jest ciepło, więcej się pocisz. Pot, schładzając organizm, ma za zadanie obronić go przed nadmiernym przegrzaniem. Niestety, wraz z potem, usuwana jest z organizmu woda i sole mineralne. A te trzeba koniecznie uzupełniać, bowiem ich niedobór nie jest sprawą błahą. Narasta wtedy osłabienie i wyczerpanie, pojawia się niepokój, brak apetytu, nudności, grożą ci skurcze łydek.

Czy oznacza to, że trzeba solić wodę w czasie upałów? Nieko-

niecznie, bo trzeba wiedzieć, że zamiast zalecanej dawki ok. 6 g soli dziennie przeciętnie spożywamy aż 17 g. Dlatego też przesadna dbałość o solenie wody w czasie upałów nie jest konieczna. Nawet jeśli ograniczamy sól w posiłkach, w półproduktach (np. wędlinach) znajduje się wystarczająco dużo ukrytego chlorku sodu.

Unikaj produktów typu light

Jeżeli w lecie postanowiłaś stracić parę kilo nadwagi: nie daj się złapać w pułapkę produktów light, które często mają większy procent tłuszczu niż te zwykłe, unikaj super kalorycznych tzw. soft drinków (alkohol szybko wchłania się i sprzyja tyciu, bo nasila apetyt), omijaj z daleka wszelkie przybytki ulicznej gastronomii i zapomnij o lodach.

http://www.poradnikzdrowie.pl/diety/lecnicze/najlepsza-dieta-na-upaly_36805.html

Rydułtowskie przedszkolaki będą ratować świat od Czarnego Smoga

O tym co to Smog, skąd się bierze i jak z nim można walczyć już wkrótce bo 8 października 2018r. w ramach lekcji ciepła, sześciolatki ze wszystkich rydułtowskich placówek będą mogły wziąć udział w spektaklu.

Spektakl przygotowują Seniorzy z Klub Seniora „Sami Swoi”, na podstawie bajki „Czerwony Kapturek i Misja Czarny Smog”, przy współpracy z Ciepłownią Rydułtowy. Seniorzy już od pewnego czasu intensywnie ćwiczą swoje role, a wszystko po to, aby wypaść jak najlepiej przed wspaniałą publicznością. Mają sporo pracy, ponieważ to aktorzy amatorzy i wszystkiego muszą się uczyć – mówi koordynatorka klubu, a zarazem reżyserka tego przedsięwzięcia Marzena Rotter.

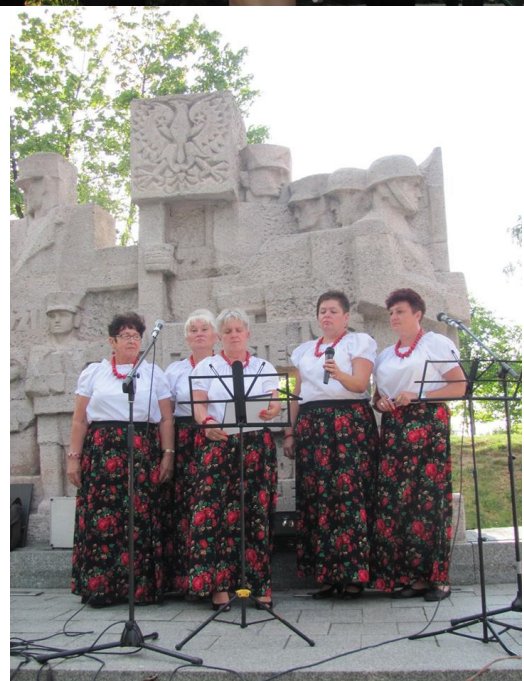
Seniorzy będą uświadamiać przedszkolaków, jak ważne jest czyste powietrze, wcielając się w postacie z bajki. Odpowiednie stroje i scenografia pomogą wprowadzić dzieci w odpowiedni nastrój. Sześciolatki podczas spektaklu będą miały również okazję wziąć czynny udział w ratowaniu świata od Smoga. Będą musiały zaśpiewać piosenkę Majki Jeżowskiej „Nasza Planeta”, którą wcześniej wraz ze swoimi nauczycielami będą musiały się nauczyć. W nagrodę za udaną misję otrzymają słodkości i kolorowanki przygotowane przez Ciepłownię Rydułtowy.

Wszystko to będzie się działo na scenie Rydułtowskiego Centrum Kultury „Feniks”.

Dla przedszkolaków to będzie świetna lekcja ekologii, pokazana w bardzo przystępny, prosty, a przede wszystkim obrazowy sposób. Lekcja, którą zapamiętają z całą pewnością na długo, a my z całą ekipą teatralną już się o to postaramy – mówi Marzena Rotter

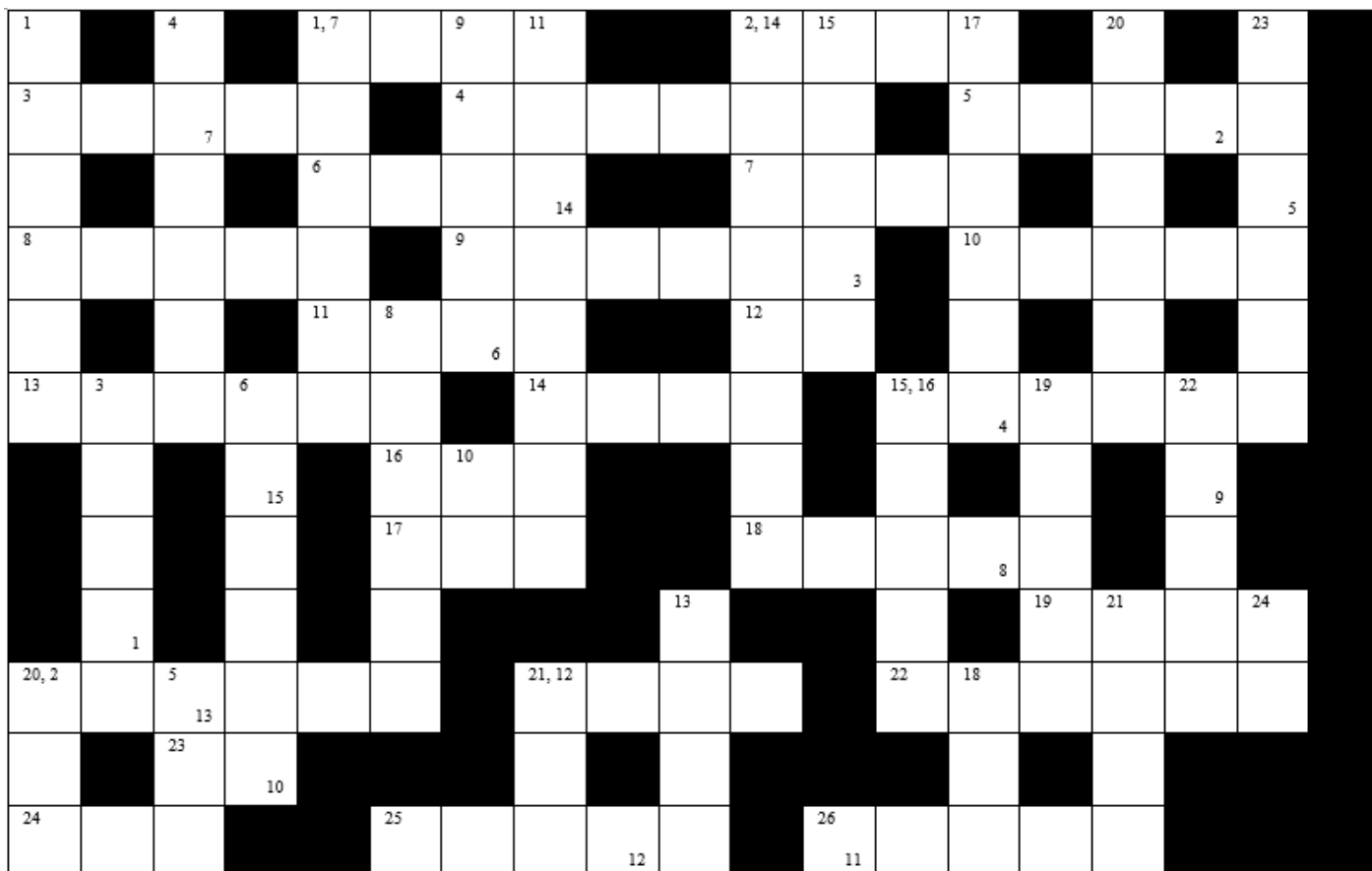
Foto: Bernadeta Oślizły

Krzyżówka nr 43 - sierpień

Litery z pól oznaczonych numerami w prawych dolnych rogach utworzą rozwiązanie. Zapraszamy do wysyłania hasła na adres redakcji pocztą, e-mailem lub osobiście. Nazwiska wszystkich, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania

opublikujemy w kolejnym numerze „Kluki”. Na odpowiedź czekamy do 30-08-2018! Prawidłowe rozwiązanie nadesłali: *Eugenia Bluszcz, Eryk Gawron*. Wszystkim wyróżnionym gratulujemy wiedzy!

Poziomo:

1. Na głowie górnika
2. Suma w kościele
3. Znany krakowski aktor
4. Niezłotliwy guz
5. Nieokiełznanie konia
6. Udaje prawdziwą skórę
7. Zapora na rzece
8. Niejeden płonie w zaduszki
9. Można go mieć np. w Spółce Skarbu Państwa
10. Kolega Romka i A'tomka
11. Puszysta u lisa
12. Wapń u Mendelejewa
13. Najwyższa godność w polskim Kościele
14. Bystry w górskim potoku
15. Maselko na kopytkach
16. Przebieg rozmów
17. Duży, przemysłowy sklep wielobranżowy
18. Podwalina, wsparcie
19. Rydułtowski Park Sensoryczny
20. Potrzebna do skoku wzwyż
21. Żeby była, potrzebuje 24 godzin
22. Wysadził ją Kmicie
23. Połowa z łaty
24. Św. Ojciec stygmatyk
25. Uciążliwy letni owad
26. Materiał do haftowania

Pionowo:

1. Podsluchany fragment rozmowy
2. ... spod ciemnej gwiazdy
3. Czepiają się psiego ogona
4. Wymieniany w kantorach
5. Opłata graniczna
6. Bardzo delikatny kwiat
7. Manna na lekką zakupę
8. Sedno sprawy
9. Angielski harcerz
10. Jedno z podstawowych badań krwi
11. Obrączki skazańca
12. Ma duży wpływ na smog
13. Z kastetem na ręce
14. Zacieranie śladów oszustwa
15. Granit lub marmur
16. Mieszkanie krasuli
17. Zna się na budowie człowieka
18. Miejscowość na Mazurach
19. Natychmiastowy, udaremnia napad na bank
20. Podstępny przyjaciel Juliusza Cezara
21. Ochłoda na pustyni
22. Słoik na kompot
23. Corocznie w Zaduszki na Powązkach
24. Klub dla alkoholików

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

ZA OKRES OD 20.06.2018 DO 6.08.2018r.

REFERAT INWESTYCJI**BUDOWA CHODNIKA NA UL. GABRIELA NARUTOWICZA – dwa odcinki**

W dniu 29.06.2018r. dokonano odbioru końcowego poszczególnych odcinków etapu II ww. chodnika.

Wartość robót budowlanych:

1/. odcinek pierwszy:

„budowa chodnika na ul. Gabriela Narutowicza na odcinku od zjazdu na kopalnię do posesji 89 wynosi 67 353,11 zł. brutto

2/. odcinek drugi:

„budowa chodnika na ul. Gabriela Narutowicza na odcinku do posesji 89 do granic Miasta Rydułtowy wynosi 32 682,44 zł. brutto.

Łączna wartość robót budowlanych: 100 035,55 zł. brutto.

Brakujący odcinek chodnika etapu I (tj. od ul. Bohaterów Warszawy do wjazdu na teren kopalni)

zgodnie z zawartą ugodą zostanie wykonany w bieżącym roku na koszt i przez wykonawcę wybranego już przez PGG Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Rydułtowy”.

MODERNIZACJA ULICY OFIAR TERRORU – PROJEKT

Trwają prace związane z opracowywaniem dokumentacji projektowej. Projektant przedstawił projekt zagospodarowania terenu celem akceptacji.

Termin opracowania dokumentacji projektowej: do 13.10.2018 r.

Wartość umowy: 21 690,00 zł. brutto.

PRZEBUDOWA BUDYNKU WIELORODZINNEGO NA MIESZKANIA SOCJALNE PRZY ULICY BARWNEJ 6

Otrzymano ugodę od Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. Oddział KWK ROW Ruch „Rydułtowy” celem akceptacji przez Miasto.

Trwają roboty budowlane:

wykonano montaż kominów: dymowego i wentylacyjnych

trwają prace związane z płytkowaniem ścian i posadzek,

Wartość robót budowlanych : 1 513 423,31 zł. brutto

Termin wykonania: 14 września 2018 r.

MODERNIZACJA ULICY BARWNEJ W RYDUŁTOWACH.

W dniu 24.07.2018r. wykonawca robót Zakład Betoniarski S.C. Renata Kłosek, Danuta Porwoł

z Jejkowic dokonał zgłoszenia zakończenia robót budowlanych. W dniu 30.07.2018r. rozpoczęto czynności odbiorowe.

Aktualnie trwają prace komisji odbiorowej. Termin umowny wykonania robót: 17.08.2018 r.

Wartość robót budowlanych: 1 157 722,63 zł. brutto.

REWITALIZACJI POGÓRNICZEGO OSIEDLA KAROLA W RYDUŁTOWACH.

Opracowano opinie ornitologiczne dla budynków mieszkalnych znajdujących się na w/w osiedlu celem uzyskania decyzji ornitologicznej z RDOŚ w Katowicach.

POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BU-**DYNKU SALI SPORTOWEJ PRZY UL. GEN. JÓZEFA BEMA W RYDUŁTOWACH**

Trwają prace wykończeniowe wewnątrz budynku sali sportowej. Na terenie wokół budynku trwają przygotowania do prac związanych z zagospodarowaniem terenu.

Termin wykonania: 15.09.2018 r.

Wartość robót budowlanych – 4 637 511,13 zł. brutto.

UTWARDZENIE DOJAZDU DO OSIEDLA KRZYŻKOWICKA

Trwają prace budowlane. Roboty realizuje firma „Bruki Trawiński Sp. z o. o., ul. Solna 25, 47-400 Racibórz.

Wartość robót budowlanych dla działek UM Rydułtowy: 58 163,65 zł.

Wartość robót budowlanych dla działek SM ROW: 69 226,53 zł.

Termin wykonania: 30.08.2018 r.

BUDOWA PUNKTU PRZESIADKOWEGO PRZY UL. OFIAR TERRORU 91 W RYDUŁTOWACH

W ramach prac projektowych wykonano: kompleksową inwentaryzację dworca kolejowego, ekspertyzę stanu technicznego budynku dworca kolejowego, opinię geotechniczną, niezbędne uzgodnienia.

Aktualnie trwają prace projektowe związane z projektem rozbioru budynku dworca kolejowego.

Łączna wartość prac projektowych: 25 830,00 zł. brutto.

Termin realizacji prac projektowych: 30.09.2018r.

PRZEBUDOWA TERENU PRZY ZBIORNIKU WODNYM „MACHNIKOWIEC” - UTWORZENIE MIEJSCA USŁUG SPOŁECZNYCH.

Obecnie oczekuje się odpowiedzi na złożony wniosek aplikacyjny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Planowany termin rozstrzygnięcia to wrzesień 2018 r.

SIŁOWNIA NA SELEDYNOWEJ WYSPIE PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWO-REKREACYJNEJ PRZY UL. RADOSZOWSKIEJ 3 W RYDUŁTOWACH – OTWARTA STREFA AKTYWNOŚCI

Na stronie internetowej Urzędu Miasta Rydułtowy zamieszczono zaproszenie do składania ofert cenowych na roboty budowlane dla zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy ul. Radoszowskiej 3 w Rydułtowach – Otwarta Strefa Aktywności” oraz „Siłownia na Seledynowej wyspie”. W wyznaczonym terminie do Urzędu Miasta Rydułtowy wpłynęły dwie oferty cenowe w przedziale:

dla zadania „Przebudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy ul. Radoszowskiej 3 w Rydułtowach – Otwarta Strefa Aktywności” od 29 781,02 zł do 41 808,09 zł. brutto,

dla zadania „Siłownia na Seledynowej wyspie” od 37 241,13 zł do 50 289,39 zł. brutto.

Najkorzystniejszą ofertę złożył Oferent Comes Sokołowski Spółka Jawna, ul. Kościuszki 128 A, 26-500 Szydłowiec, z którym podpisano umowę.

Wartość robót budowlanych:

dla zadania „Przebudowa infrastruktury sportowo-

ekreacyjnej przy ul. Radoszowskiej 3 w Rydułtowach – Otwarta Strefa Aktywności” od 29 781,02 zł. brutto, dla zadania „Siłownia na Seledynowej wyspie” od 37 241,13 zł. brutto.

Termin wykonania: 31.08.2018 r.

MODERNIZACJA ULICY ŻYTNIĘJ

Trwają roboty budowlane.

Wartość umowy: 309 939,37 zł. brutto.

Termin realizacji umowy: 31.10.2018 r.

MODERNIZACJA DROGI UL. OSIEDLE NA WZGÓRZU

Wykonawca robót firma GEO-BUD – TMB spółka z o.o. z Żor dokonała zgłoszenia zakończenia robót budowlanych. W dniu 7.08.2018r. planuje się rozpoczęcie czynności odbiorowych.

Wartość robót budowlanych: 392 517,21 zł brutto

MODERNIZACJA BUDYNKU PUBLICZNEGO PRZEDSZKOLA NR 3

Roboty budowlane zostały powierzone Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Rydułtowach. Trwają prace budowlane związane z utworzeniem dodatkowej sali zajęć dla dzieci z dostosowaniem także w niezbędnym zakresie innych pomieszczeń takich jak: szatnia, pomieszczenie do przepierek. Rozpoczęto także prace związane z posadzką tarasu zlokalizowanego ponad salą zajęć.

GARAŻE UL. WOJCIECHA KORFANTEGO

W dniu 14.06.2018 r. złożono dokumentację projektową do Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim celem otrzymania pozwolenia na budowę.

Termin wykonania dokumentacji: 31.08.2018 r.

Wartość umowy: 10 455,00 zł. brutto.

PRZEBUDOWA KANALIZACJI DESZCZOWEJ NA UL. ANTONIEGO CZECHOWA – UL. KRZYWA W RYDUŁTOWACH

W dniu 8.06.2018r. dokonano odbioru końcowego zadania.

Wartość robót budowlanych – 45 024,04 zł. brutto.

PRZEBUDOWA KANALIZACJI DESZCZOWEJ NA TERENIE OSIEDLA ORŁOWIEC W RYDUŁTOWACH

W dniu 31.07.2018r. dokonano odbioru końcowego zadania.

Wartość robót budowlanych: 163 549,77 zł. brutto.

ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIASTA

Trwają prace projektowe wykonywane przez firmę „Studio Architektury Waldemar Bober z siedzibą przy ulicy Józefa Rymera 51 D, 44-310 Radlin.

Termin wykonania dokumentacji: 31.08.2018 r.

Termin uzyskania pozwolenia na budowę: 05.11.2018 r.

Wartość umowy: 57 072,00 zł. brutto.

Wykonawca ekspertyzy technicznej stanu ochrony przeciwpożarowej dla budynku Urzędu Miasta Rydułtowy (firma

FIRE&QUALITY SOLUTIONS Katarzyna Królikowska z siedzibą w Katowicach przy ul. Zaopusta 44) przekazał dokumentację do Urzędu Miasta Rydułtowy w wyznaczonym terminie.

Wartość umowy: 14 460,00 zł

MODERNIZACJA UL. GENERAŁA WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO

Trwają prace projektowe. Projektant występuje o uzgodnienia branżowe z gestorami sieci oraz opracowuje projekt zagospodarowania terenu celem akceptacji.

Termin opracowania dokumentacji wraz z uzyskaniem decyzji: 30 listopad 2018 r.

Wartość umowy: 25 830,00 zł.

PIŁKOCHWYTY – BOISKO OSIEDLE NA WZGÓRZU

Przygotowuje się materiały w celu ponownego zamieszczenia zaproszenia na stronie internetowej Urzędu Miasta Rydułtowy oraz dodatkowo wysłania przedmiotowego zaproszenia do składania ofert do potencjalnych wykonawców.

ROZBUDOWA SYSTEMU MONITORINGU MIEJSKIEGO

Uzyskano warunki przyłączeniowe z firmy Tauron Dystrybucja.

Trwa opracowywanie dokumentacji projektowej przez firmę „KOMAN” F.P.U.H. Zielonka Andrzej z siedzibą w Rybniku (44-251) przy ul. Sygnały 18.

Wartość umowy: 7 084,80 zł brutto.

Termin wykonania dokumentacji: 16.08.2018r.

Termin uzyskania pozwolenia na budowę: 20.10.2018r.

ZAGOSPODAROWANIE RONDA PRZY UL. A. MICKIEWICZA – ŁADNEJ – STRZELCÓW BYTOMSKICH

Uzyskano pozwolenie na budowę. Uzyskano zatwierdzony projekt organizacji ruchu na czas prowadzenia robót budowlanych. Ogłoszono zaproszenie do złożenia oferty cenowej na realizację robót budowlanych.

Termin składania ofert: 9.08.2018r.

Planowany termin realizacji przedmiotu zamówienia: 28.09.2018r.

ODWODNIENIE PRZY ULICY PIETRZKOWICKIEJ

W dniu 8 maja br. przekazano dokumentację projektową do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Wodzisławiu Śl. celem przygotowania stosownego porozumienia w sprawie wspólnej realizacji inwestycji.

OŚWIETLENIE DROGI BOCZNEJ UL. M. STRZODY – PROJEKT

Podpisano umowę na realizację prac projektowych dnia 17.07.2018r.

Wartość umowy: 5 842,50 zł brutto.

Termin wykonania dokumentacji: do 4 miesięcy od daty podpisania umowy.

MUR OPOROWY UL. SKALNA

Trwają prace projektowe związane z aktualizacją projektu budowlano-wykonawczego dla ww. obiektu.
Wartość umowy: 10 070,00 zł. brutto.
Termin wykonania dokumentacji: 4.10.2018r.

MODERNIZACJA UL. Z KRASIŃSKIEGO

Uzyskano zgody właścicieli działek wchodzących w pas drogowy ww. ulicy na realizację robót budowlanych. Przygotowano szacowanie wartości prac projektowych oraz opis przedmiotu zamówienia celem ogłoszenia zapytania ofertowego na realizację prac projektowych.

MODERNIZACJA UL. NOWEJ – PROJEKT

Przygotowano szacowanie wartości prac projektowych oraz opis przedmiotu zamówienia celem ogłoszenia zapytania ofertowego na realizację prac projektowych.

MODERNIZACJA STANOWISKA PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ „SKAŁKA”

W odpowiedzi na zapytanie ofertowe wpłynęły 2 oferty. Zakres cenowy złożonych ofert od 83 999,00 zł do 89 868,06 zł. W dniu 1.08.2018r. zawarto umowę na realizację robót budowlanych z panem Mariuszem Fojcikiem prowadzącym działalność gospodarczą jako Firma Handlowo Usługowa Mariusz Fojcik ze Szczekowic. W dniu 3.08.2018r. dokonano przekazania terenu robót. Planowany termin rozpoczęcia robót: 7.08.2018r. Nadzór inwestorski nad realizacją robót powierzono firmie Mrozek Grzegorz Doradztwo Budowlane Usługi G. Mrozek z Gaszowic za kwotę 1 230,00 zł. brutto.
Wartość umowy na roboty budowlane: 83 999,00 zł. brutto.
Termin realizacji robót: 30.09.2018r.

MODERNIZACJA UL. ŚW. JACKA – PROJEKT

Prace projektowe zrealizowano i dokonano zgłoszenia realizacji robót.

REFERAT DRÓG I TRANSPORTU

BUDOWA WIAT PRZYSTANKOWYCH NA TERENIE MIASTA

Zakupiono 2 wiaty typu ORION 2003 za kwotę 11 488,20 zł. Wiaty te zostaną ustawione w miejsce obecnie istniejących wiat betonowych na przystankach Galeria przy ul. Raciborskiej i Orłowska. przy ul. Bohaterów Warszawy. Roboty zostaną zrealizowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej Rydułtowy.
Termin realizacji robót: 31.08.2018r.

POMOC FINANSOWA DLA POWIATU WODZISŁAWSKIEGO NA REALIZACJĘ ZADANIA POD NAZWĄ: PRZEBUDOWA UL. PLEBISCYTOWEJ W RYDUŁTOWACH

Wykonawcą robót budowlanych jest firma Eurovia Polska SA. Zadanie w toku realizacji. Zadanie realizuje Powiat Wodzisławski.
Planowany termin zakończenia: 20.08.2018 r.

POMOC FINANSOWA DLA MIASTA PSZÓW NA REALIZACJĘ WIATY PRZYSTANKOWEJ NA PRZYSTANKU „TRAUGUTTA GRANICA”

Ustalono lokalizację wiaty. Wystąpiono do Powiatowego Zarządu Dróg w Wodzisławiu Śl. o wyrażenie zgody na prowadzenie robót polegających na ustawieniu wiaty. W ramach zawartej umowy zadanie realizuje Miasto Pszów.

MODERNIZACJA UL. GAJOWEJ

Zlecono Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Rydułtowach wprowadzenie stałej organizacji ruchu w ramach której przewidziane jest zabudowanie bariery energochłonnej w rejonie zbiornika wodnego Zawalisko.
Termin realizacji: do 01.10.2018 r.

MODERNIZACJA UL. A. CZECHOWA - KRZYWEJ

Wykonawcą robót budowlanych było Przedsiębiorstwo Usługowe B&WJ Sp. z o.o. z Wodzisławia Śl. W dniu 31.07.2018 r. dokonano odbioru końcowego inwestycji.
Wartość robót 136 154,70 zł. brutto.

POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM POPRZECZ MODERNIZACJĄ CZTERECH PRZEJŚĆ DLA PIESZYCH W RYDUŁTOWACH

W odpowiedzi na zapytanie ofertowe dotyczące wykonania dokumentacji projektowej wpłynęły 2 oferty. Zakres cenowy złożonych ofert od 11 070,00 zł. do 21 894,00 zł. brutto.
W dniu 19.07.2018 r. podpisano umowę na realizację prac projektowych z przedsiębiorcą BPE Michał Kretek.
Wartość umowy : 11 070,00 zł. brutto.
Termin realizacji prac projektowych: do 31. 08.2018 r.

Ciepłownia Rydułtowy pragnie poinformować, że od 1 sierpnia 2018 r. zmieniała adres siedziby Spółki. Ponad rok trwała budowa nowego budynku, do którego została przeniesiona administracja firmy wraz ze stanowiskami do obsługi klienta. Obiekt zlokalizowany jest przy ul. Plebiscytowej 50, w bliskim sąsiedztwie administracji Spółdzielni Mieszkaniowej „ROW”. Pełne dane adresowe Spółki oraz numery telefonów kontaktowych podajemy poniżej:

Ciepłownia Rydułtowy Sp. z o.o.
ul. Plebiscytowa 50, 44-280 Rydułtowy
tel. 32 4576611, 32 4576622; e-mail: office@ryd.com.pl; www.ryd.com.pl

Biuro Obsługi Klienta w nowej siedzibie zlokalizowane zostało na parterze i dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nowe pomieszczenia w budynku odpowiadają dzisiejszym normom i standardom. Warunki pracy, które zostały stworzone pracownikom Spółki z pewnością przyczynią się do zapewnienia odpowiedniej jakości obsługi. Dla klientów zostały przygotowane miejsca parkingowe – dojazd od ul. Szpitalnej.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia nas w nowej siedzibie.

Coraz więcej ludzi odwiedza grób baronowej

Pod koniec maja mieszkańcy gminy Lubomia pożegnali Bordynowską Panią po raz drugi. Dawna właścicielka Grabówki - baronowa Zofia Eleonora von Bodenhauzen, została ponownie pochowana. Jej szczątki spoczęły na historycznym, otoczonym polami wzgórze w Syryni. Ponownie spoczęły też szczątki dwójki jej przedwcześnie zmarłych dzieci. W uroczystości wzięło udział wielu mieszkańców. Nie raz padło zdanie, że na szacunek zasługuje to, że pamięć o Bordynowskiej Pani przetrwała prawie 300 lat. Wszystko wskazuje na to, że pamięć o Bordynowskiej Pani nie tylko nie zaginie, ale będzie jeszcze silniejsza. Ostatnie wydarzenia spowodowały, że coraz więcej osób odwiedza wzgórze, gdzie ponownie pochowano baronową i jej dzieci. To spowodowało, że władze gminy postanowiły dodatkowo zadbać o tak wyjątkowe miejsce. Na pewno chcą poprawić jakość drogi na wzgórze. Pozostanie ona szutrowa, ale polepszy się jej stan. - Chcemy, by profil drogi był lepszy, jednolity - mówi Bogdan Burek, zastępca wójta gminy Lubomia. - Z kolei na samym wzgórzu przygotowujemy ławki, ustawimy kosze - dodaje.

(mak)

Kolejna rocznica na cmentarzu w Rydułtowach

Z okazji kolejnej rocznicy włączenia Śląska do Polski (4 lipca) członkowie Zarządu TMR zapalili znicze pod pomnikiem powstańców. Również zapalono znicze na mogiłach zmarłych członków Towarzystwa.

W Rydułtowach skradziono rower Cross

Policjanci z Komisariatu Policji z Rydułtów poszukują sprawcy kradzieży roweru górskiego marki Cross Sabotage Deore. Kradzieży dokonano w dniu 1 marca 2018 roku z klatki schodowej jednej z kamienic przy ulicy Ofiar Terroru.

Apelujemy, by osoby mające informacje o tym zdarzeniu, mogące przyczynić się do identyfikacji poszukiwanego pojazdu kontaktowały się z Komendą Powiatową Policji w Wodzisławiu Śląskim pod nr tel.: (32)-453-72-55, 997, 112.

Spotkanie Wójta Gminy Lyski Grzegorza Gryta z Panią Agnieszką Rusok

W czwartek 19 lipca 2018 r. w Urzędzie Gminy Lyski odbyło się spotkanie Wójta Gminy Lyski Grzegorza Gryta z P. Agnieszką Rusok - długoletnią Przewodniczącą KGW Pstrążna, pomysłodawczynią założonego Kabaretu i Zespołu „Melodia”, które działają przy kole.

Pani Rusok przez lata angażowała się w społeczną działalność na rzecz swojej miejscowości czego uko-

ronowaniem było wydanie książki autorstwa Pani Agnieszki „Pstrążna. Moja wioska ukochana”. W 2017 roku była nominowana do konkursu osobowość roku 2017 w plebiscycie Dziennika Zachodniego za promowanie lokalnej tradycji i historii.

W związku z zakończeniem pełnienia funkcji Przewodniczącej KGW w Pstrążnej Wójt podziękował

P. Agnieszce za długoletnią działalność kulturalną na rzecz promocji Gminy Lyski oraz za promowanie lokalnej tradycji i aktywną działalność, jak również wytrwałą pracę w kształtowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców Gminy Lyski.

Życząc dużo zdrowia oraz wszelkiej pomyślności, Wójt Gminy Grzegorz Gryt, Sekretarz Gminy Kata-

Występy na ludową nutę w Gminie Lyski!

Piękno kultury ludowej można było podziwiać w OSP Dzimierz, gdzie już po raz drugi odbył się Przegląd Zespołów Folklorystycznych organizowany przez Wójta Gminy Lyski Grzegorza Gryta. To coroczna impreza, w której główną atrakcją są występy zespołów regionalnych prezentujących swój dorobek artystyczny. 20 czerwca na scenie zaprezentowały się zespoły z Polski oraz Czech. Zagrały, zaśpiewały i zatańczyły: „Dzimierzanki” z Dzimierza, „Melodia” z Pstrążnej, oraz Hudebni Skupina z Darkovic.

Impreza była wspaniałą okazją by posłuchać tradycyjnej muzyki w wiejskim klimacie, zauważyć jak

Wszystkim serdecznie dziękujemy za przybycie i zapraszamy na kolejną edycję przeglądu!

wyjątkowa i niepowtarzalna jest kultura płynąca z naszych wiosek oraz miejscowości naszych czeskich przyjaciół.

Publiczność dała się porwać tańcom i muzyce, by po kilku chwilach wspólnie z zespołami wyśpiewywać słowa ulubionych pieśni ludowej.

Kolejnym autorem do „Kącika z poezją, jest skromny, bardzo dobry poeta, Jacek Molęda.

Mam nadzieję, że wiersze przypadną do gustu, czytelnikom „KLUKI”.

Z serdecznością

Ewa Wierzińska - Kłoska

Jacek Molęda

Nauczyciel akademicki w PWSZ w Raciborzu i nauczyciel w ZSO nr 1 w Raciborzu. Członek Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich, rydułtowskiej grupy „Zwrotka” i Poeta, pisuje felietony i przekłada współczesną poezję czeską. Autor sześciu tomów wierszy: „Świadeństwo tożsamości” (1995), „Małe światy” (1999), „odtąd – do-tąd” (2001), „Horyzont zdarzeń – Obzor udalostí” (Krnov, 2010), „Wyszedłem po chleb – Śel jsem pro chleba” (Krnov, 2013), (przekładzie prof. Libora Martinka na język czeski), „Kołyska Newtona” (2018). Jego wiersze ukazały się m.in. w przekładzie Václava Buriana na język czeski, w polsko-czeskiej antologii „Od słowa ke slovu” (2003) oraz w czeskim czasopiśmie literackim *Psí víno*, w przekładzie Libora Martinka. Przełożył następujące zbiory wierszy: „Radobyl” Jiřígo Daehnego (Krnov, 2010), „Krajobraz w samotności słowa” Miroslava Černego (Opava, 2012) i „Jesteś moim signifié” Libora Martinka (Krnov, 2012). Laureat konkursów poetyckich. Mieszka w Raciborzu.

spełnienie

w pokoju
czterdziestoletni chłopiec, który kiedyś chciał być
strażakiem –
ryczy jak syrena by zjeżdżał mu z drogi
i korzystając z węża w kieszeni
gasi wspomnienia czteropakiem

w kuchni
rówieśnica-królewna nie czeka na księcia –
sama pokonuje smoki –
rozwiera gardziel zmywarki
wybebesza pralkę
codziennie po krętych schodach wieży
dzielnie wnosi skarby z supermarketu

ważne że przynajmniej ich dzieciom się powiodło –
im jednym ziściły się sny z dzieciństwa –
właśnie dorosłe opuściły dom
i tak jak kiedyś beztrako
łapią pokemony

Sophia

wiarę tracimy jak naiwne pisklę puch
nadzieję zrzucamy jak gad dorastając wylinkę
i tylko miłość pozostaje do końca –
tak trudno samemu obedrzeć się ze skóry

sukienka

twój senny zarys
wniknął w szorstkość ściany
owinał myśli wokół twoich bioder
wśród pnączy palców
rozchylonych liści
w wytrawnym deszczu nie przełkniętych kropel
spierzchły mi usta

twoja sukienka – ładnie jej na Tobie –
coraz bardziej winna –
cała w
bordeaux

P. Jacek Molęda

Pogrzeb dawniej

Gdy z wieży kościelnej rozlegał się pojedynczy o delikatnym brzmieniu dzwon, rydułtowanie wiedzieli - to "konający" dzwon, ktoś odszedł do świata zmarłych.

Tradycją było odmówienie modlitwy: "Wieczny odpoczynek". Pamiętam .... kościelnym był wtedy pan Wincenty Matuszek, później pan Franciszek Wycislik.

Wróćmy zatem do domu żałobnego. Przykładowo godzina 9.00 rano ktoś zmarł. Rodzina wówczas zaczynała ubierać zmarłego w czarne odzienie, spieszyli się dopóki zmarły nie zeszytywał. Jedni zasłaniaли okna białymi prześcieradłami, oraz lustra musiały być zasłonięte na białe, o ile w pokoju był zegar musiał być zatrzymany, a wskazówki pokazywać miały czas zgonu zmarłego. Jeśli w rodzinie były psy lub koty, nie mogły one przebywać w pokoju zmarłego. Dłonie zmarłego zakładano jak do modlitwy, na powieki kładziono pieniądze, by się oczy nie otwierały, dolną szczękę przeważnie przywiązywano szalikiem do głowy, by się usta nie otwierały. Następnie część rodziny udawała się do lekarza, zazwyczaj do szpitala by lekarz przyjechał wystawić tzw. akt zgonu. Kolejno rodzina udawała się na fara - probostwo by ustalić dzień i godzinę pogrzebu. Dalej załatwiano trumnę by ją drugi dzień przewieźli. Inni członkowie rodziny z probostwa wypożyczali stojaki pod trumnę, krzyż oraz świeczniki. Po drodze załatwiała się osobę, która codziennie modliła się przy zmarłym z zaproszonymi sąsiadami i rodzina różaniec. Takie nabożeństwa w domu zmarłego odbywały się codziennie, przeważnie o 17.00 do dnia pogrzebu.

Następnego dnia rodzina powiadamiała zakład pracy o ile zmarły pracował, związki zawodowe, orkiestrę oraz pana woźnicy, który w dniu pogrzebu przyjechał z końmi, które zaprzęgnięte były do "Leichenwagen" - z niemieckiego. po polsku karawan.

W latach 1950 - 1970 konie miały stajnię na "Szrajberze" - obok szybu Leon III. Końmi opiekował się pracownik kopalni, którego kierownikiem był pan Stanisław Halszka - ówczesny kapelmistrz orkiestry kopalnianej. W dniu pogrzebu konie były specjalnie pogrzebowo przyodziane, pan woźnica miał czarny garnitur, białe rękawiczki, na głowie zaś cylinder składany. Należy pamiętać, telefonów wówczas nie było, wszystko to załatwiała się pieszo. Dodam jeszcze, że wspomniany dzwonek "konający" uruchamiany był codziennie dodatkowo w południe gdy dzwoniły duże dzwony. A ciekawostką jest, o czym mało kto wie, że ów dzwonek pochodzi z trzeciego kościoła drewnianego. A dalsza historia tego

dzwonu jest taka: od roku 1896, czyli chwili powstania obecnej świątyni dzwonek do czasu uruchomienia obecnych dzwonów o napędzie elektrycznym zamontowany był na wieży obecnego kościoła. Następnie został oddany do renowacji - odnowienia. I dziś służy codziennie w kościele informując wiernych o rozpoczęciu mszy świętej. Tak! to ten dzwonek, który wisi przy drzwiach zakrystii.

No, ale wróćmy do uroczystości pogrzebowych. W dniu po-

grzebu, prawie na godzinę przed wyjściem do kościoła przed domem grała piosenki żałobne orkiestra. W tym czasie odbywały się ostatnie modlitwy przy zmarłym. Gdy przyszedł ksiądz, po modlitwach trumnę zamykano. Panowie wynosząc trumnę przy progu domu ostatni raz zmarły żegnał się z domem za pośrednictwem panów słowami trzykrotnie powtarzanymi: "Z Bogiem, z Bogiem, z Panem Bogiem!", za każdym razem podnosząc i opuszczając trumnę. Orszak spod domu ruszał w kierunku kościoła. Za krzyżem żałobnym krokiem maszerowały delegacje, orkiestra, następnie ksiądz z ministrantem lub kościelnym. Dalej w białe pióropusze na chomątach przyozdobione konie ciągnące szklany karawan, który wokół przyozdobiony był wieńcami, kwiatami, dalej najbliższa rodzina, krewni, sąsiedzi, znajomi.

Orszak żałobny zatrzymuje się przed bramą placu kościelnego, której nie wolno było przekroczyć, tam już stały "mary" - nosze do przenoszenia trumny.

Bowiem plac kościelny to miejsce święte. Broń Boże, by ktoś na rowerze próbowałby jeździć po placu kościelnym. O świętości tego miejsca w oddzielnym artykule opiszę.

Trumnę położono na wspomniane mary okryte czarnym suknem. Nosze panowie podnosili na ramię i maszerowali do kościoła. Po mszy świętej trumnę ze zwłokami panowie nieśli aż na cmentarz na ramionach w miejsce pochówku.

Wszystkie koszty związane z pogrzebem brane były "na zeszyt". Dopiero po pogrzebie z rachunkami rodzina udawała się do ZUS-u po odbiór pieniędzy.

Dziękuję koledze Jerzemu Bindaczowi - kościelnemu, za pomoc w przygotowaniu powyższego artykułu.

Stanisław Brzęczek

Moje rozważania

Wieści z Grecji przerażają. Chodzi oczywiście o pożary, ilość ofiar ale i podejrzenia, że pożary wywołali podpalacze! To może być katastrofa dla Grecji tak nastawionej na turystykę. Czy władze Grecji są w stanie opanować sytuację? Wszyscy, którzy mieli dotąd wątpliwości czy działalność człowieka zmienia klimat i niszczy ogół przyrody zapewne już teraz uświadamiają sobie, że niestety tak jest. Ogromne upały sięgające krańców Norwegii, pływające wyspy śmieci po oceanach, tornada, susze, trąby powietrzne itp. Jednym z czynników to wywołujących jest ogromny przyrost ludności na ziemi, który powoduje niedobory wody pitnej potrzebnej do produkcji żywności dla coraz większej populacji, coraz mniejszy obszar lasów - producenta tlenu, więc coraz bardziej ogół ludzkości podcina sobie "gałęzie na których siedzi". Niektórzy mówią, że nas to nie dotyczy, niestety mocno się mylą, bo ogromny przyrost naturalny a jednocześnie nierównomierny poziom życia w krajach i na kontynentach przy dostępności do nowych technologii informatycznych (internet) powoduje niespotykany trend do emigracji, do miejsc gdzie żyje się lepiej i bezpieczniej. **Niestety już nic tego zjawiska nie zatrzyma, chyba tylko wojna i to jest najbardziej przerażająca perspektywa.** Przy tym wszystkim odkrycie przez naukowców wody na Marsie daje nadzieję następnym pokoleniom, na opuszczenie Ziemi niszczonej przez obecny ogół ludzkości. Polska niestety nie jest odizolowaną wyspą, choć obecne Władze taką ją czynią. Przed nami wybory samorządowe, niezwykle istotne dla społeczności lokalnych od województw począwszy po gminę i powiaty. Czy jako społeczeństwo pokażemy, że mamy demokrację i swoim ponad 50% udziałem udowodnimy, że jesteśmy dojrzałym społeczeństwem albo znów oddamy rządy osobom wybranym tylko przez nielicznych i znów będziemy płakać i narzekać na wybranych. W wybory poprzez zainteresowanie osobami startującymi do wyborów ich programami wyborczymi, znajomością wyzwań na następne lata i przemyślanym wyborem dajemy świadectwo, że jesteśmy oświeconymi, odpowiedzialnymi Obywatelami! Są różne okresy aktywności obywatelskiej ale i Władz gmin. Aktywność obywatelska w okresie przedwyborczym jest jak najbardziej wskazana ale czasami śmieszy wzrost aktywności Władz gmin zlecających w okresie przedwyborczym np budowę chodników, wymianę kostki stawianie kwietników w październiku, otwieranie basenu we wrześniu, czy nagła organizacja wielu drogich ale bezpłatnych dla obywateli imprez. Na szczęście nie dotyczy to naszej Władzy, lecz nie-

stety i nasi Rydułtowicy jako ogół słabo uczestniczą w wyborach - czas pokazać swoją wyborczą, obywatelską gotowość. Stać nas na to, co pokazują co roku nasze organizacje społeczne, instytucje miejskie i powiatowe organizując mnóstwo imprez, przedsięwzięć, w których uczestniczy niemało naszych Mieszkańców. Do takich organizatorów życia publicznego zalicza się też Towarzystwo Miłośników Rydułtów. W Kluce co miesiąc opisujemy o planowanych i podejmowanych zadaniach i przedsięwzięciach. Zdecydowanie są to działania ogólnie dostępne dla zainteresowanych Mieszkańców. Niepełnosprawni i osoby starsze mogą uczestniczyć w zajęciach codziennych w klubie w Ośrodku Zdrowia przy ul. Strzelców Bytomskich. Dla części organizujemy pomoc poprzez wolontariuszy, część zagrożonych różnymi schorzeniami korzysta z tzw. pasków pozwalających udzielić błyskawicznej lekarskiej pomocy. Prowadzimy Rydułtowski Klub Seniora w oparciu o RCK Feniks i co tygodniowe zróżnicowane programowo zajęcia prowadzone przez bardzo dobrych instruktorów. Prowadzimy Bank Usług Lokalnych (zakres usług opisujemy na str. 8.) i wreszcie organizujemy tanie, ale atrakcyjne wycieczki (ostatnio do Gliwic i stateczkiem po Kanale Gliwickim) no i szereg koncertów w których gospodarzem od kilku lat jest męski zespół Klika Machnika. Miło nam, że w organizowanych przez zespół imprezach kulturalnych uczestniczy coraz więcej Mieszkańców. Potwierdzeniem jest impreza "śpiewy przy kuflu piwa" które odbyły się 25 lipca na rydułtowskim rynku, zaś dwa dni później "Na Rosie" nasi Mieszkańcy uczestniczyli w koncercie zespołów z akcentem patriotycznym. Wystąpiły zespoły: "Szczyrbicko Czelodka" zespół p. Jakubiec - "Czelodka", "Rzuchowianki", "Dziewczynki Sprężynki", "Kokoszyczanki", "Dzimierzanki" i "Klika Machnika". Były napoje, poczęstunek a ostatni koncert był współfinansowany ze środków Miasta Rydułtowy. Niestety muszą dolać do tych udanych przedsięwzięć nieco dziegiu. Otóż na zlecenie Urzędu Miasta przywieziono ławki, stoły, namioty ale cały ten sprzęt nie licząc dodatkowych czynności związanych z założeniem, uruchomieniem i wypróbowaniem nagłośnienia spadło na Klika Machnika i 1 pracownika ZGK, więc można sobie wyobrazić naszą gonitwę by zdążyć na czas a po koncercie zdemontować i załadować na samochód ZGK. To niestety już za ciężki wysiłek nawet dla zespołu, który śpiewa "chcę zasnąć i znów młodym być". Serdecznie dziękujemy Mieszkańcom za aktywność, zaś zaproszonym zespołom za przyjazd w tym okresie wakacyjnym. Szkoda że pomoc finansowa Miasta wyrażona w przyznaniu środków na projekt "Aktywnie dla Miasta i obchody 25-lecia TMRu" nie może być wyrażona chociaż zapłatą za dojazd zespołu na koncert. Ten problem dotyczy wszystkich gmin i władz powiatowych. Przed nami przygotowania do Dni Rydułtów a w tym organizacja wystaw, finał konkursu na Rydułtówkę 2017 roku, występ na estradzie Kliki Machnika, dokumentowanie Dni dla potrzeb gazety Kluka ale też koncert Kliki Machnika na dożynkach w Pstrążnej a więc przygotowań i pracy nie zabraknie. Do tego stała społeczna praca związana z przygotowaniem i wydaniem gazety Kluka a więc bardzo prosimy Was Czytelników; dalej kupujcie naszą gazetę i zachęcajcie do tego znajomych!

H. Machnik

Gdzie można kupić „Klucę”?

- F.H.U. „Tabak”, ul. Ligonja 3
- ZZG przy KWK Rydułtowy, ul. Leona
- F.H.P.U. Maria Karasek, ul. Plebiscytowa 48
- Sklep Wielobranżowy M. Święcicki, ul. Radoszowska 61
- Petrol Point Group Migrex Sp. z o.o., ul. Raciborska 275
- Foto „Sycha”, ul. Bema 22
- Handel Hurt. I Detaliczny K. Pawelek, Traugutta 264
- „Lemaro” Sp. J., ul. Szczerbicka 54
- Sklep Ogólnospożywczy Ewa Łaciok, ul. Plebiscytowa 26
- Sklep Wielobranżowy Elwira Hajduczek, ul. Traugutta 255
- Nowalijka Sp. z o.o., ul. Ligonja 16
- Handel Art.. Przemysł. Weronika Nowak-Szynk, ul. Ofiar Terroru 41 i ul Raciborska Zaczarowany Olówek
- Urząd Gminy Lyski, ul. Dworcowa 1 A, Lyski
- Foto. Baron ul. Ofiar-Terroru
- Kwiaciarnia „Margaretka” ul. Spokojna
- Piekarnia Masarczyk ul. Raciborska 607

Psiaki i kociaki szukają domu!
Informacja pod telefonem: 605 109 891

Kicia

Loczek

Mostek

Idzik

RACIBÓRZ
MIĘDZYNARODOWY

XI PIKNIK MODELARSKI

NIEDZIELA 9 WRZEŚNIA 2018
WAŁY WZDŁUŻ UL. DRZEWIECKIEGO

W PROGRAMIE:

- Pokazy akrobacji modeli RC
- Loty replik modeli samolotów historycznych
- Bitwa powietrzna z pokazem pirotechnicznym (15:00)
- Wiele niespodzianek lotniczych
- Skoki spadochronowe
- Pokazy dronów

START 10:00

ostrog.net
internet
telewizja
telefon

SKRZYDLATY RACIBÓRZ
powiat raciborski
zielona oaza kultur

nasz raciborz.pl nowiny.pl RADIO VANESSA FM raciborz.com.pl

moja największa szansa ciepło sieciowe ...

ponieważ jest wygodne, pewne, bezpieczne, czyste,
pomaga ograniczyć emisję i jest przyjazne środowisku

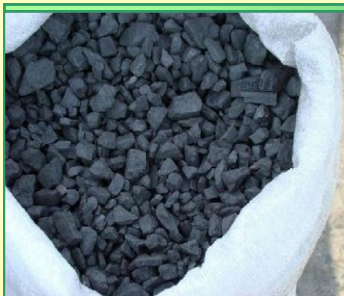

www.ryd.com.pl

Układanie parkietów. Cyklinowanie starych
podłóg po farbie oraz
schodów

Tel. 4578293 kom. 797122166

30-letnia praktyka!

Sprzedaż ekogroszku z
KWK Piekary ,workowany
i luzem wraz z dostawą.

Tel: 501 538 428

www.transstal.eu

Gabinety Specjalistyczne na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Rydultowach służą pomocą.

Wizyty prywatne:

- Chirurgia - lek.med. Andrzej Konieczny
- Dermatolog - lek.med. Agata Branny-Cyran
- Urologia - dr n. med. Jacek Węglorz
- Urologia - dr. Stanisław Wąsik
- USG, Doppler, Radiologia - lek.med. Witold Ostrowicz
- Kosmetologia, trychologia - mgr Karolina Rak
- Podologia - Michaela Kominek
- terapia falą uderzeniową, kinesiotaping - fizjoterapeuta Kinga Lamch

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydultów, Rydultowy, ul. Traugutta 289, tel. (032) 414-00-66; Kolegium Redakcyjne (tel. 324140066); Red. Nacz. Łukasz Majer, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: E. Jankowska, członkowie: S. Brzęczek, M.A.Wieczorek, B. Kosowski, M. Stebel, J. Majer, H. Machnik; Ewa Wierzbińska-Kłoska
e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrzydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok
Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydultowy, ul. Ofiar Terroru 20a, tel. 4579177;
FOTO SYCHA Rydultowy, ul. Bema 22, tel. 4579242. Druk gazety: M-Z Druk
Materiały zamieszczone w „Kluce” są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadesłanych do druku korespondencji.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów.